

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Alojz Breznikar, Jože Dela-
lut, Franc Golob, Ivo Koh-
lenbrand, Marjan Kolar,
Dušan Miller, Peter Orožen,
Jože Sater, inž. Mitja SipekOdgovorni urednik:
Marjan Kolar

Tel. int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk,
Maribor

Direktor Gregor Klančnik

Železarna in stanovanjska izgradnja

Naša delovna skupnost se že drugo leto ne povečuje, kljub temu pa se povečuje stanovanjska problematika. Ni čarobne palice pa tudi pet stanovanjskih komisij ne more delati čudežev, problem lahko rešujemo le s pospešeno stanovanjsko izgradnjo. Prepričan sem, da sedanji način razdeljevanja, ko člani komisij, posredniki in interese, delavci, tehniki in inženirji v svoji delitveni prizadevnosti izgubijo ogromno delovnega časa, ni niti gospodarski, dvomljiva pa je tudi dosega idealne pravice. Zadnja delitev nas je gotovo stala vsaj toliko izgubljenega delovnega časa, kot ga je potrebno za izgradnjo enega stanovanja.

Ni namen tega prispevka predlagati enostavnejši postopek razdeljevanja stanovanj. Kot direktorja me bolj veže prizadevnost za pridobivanje novih stanovanj.

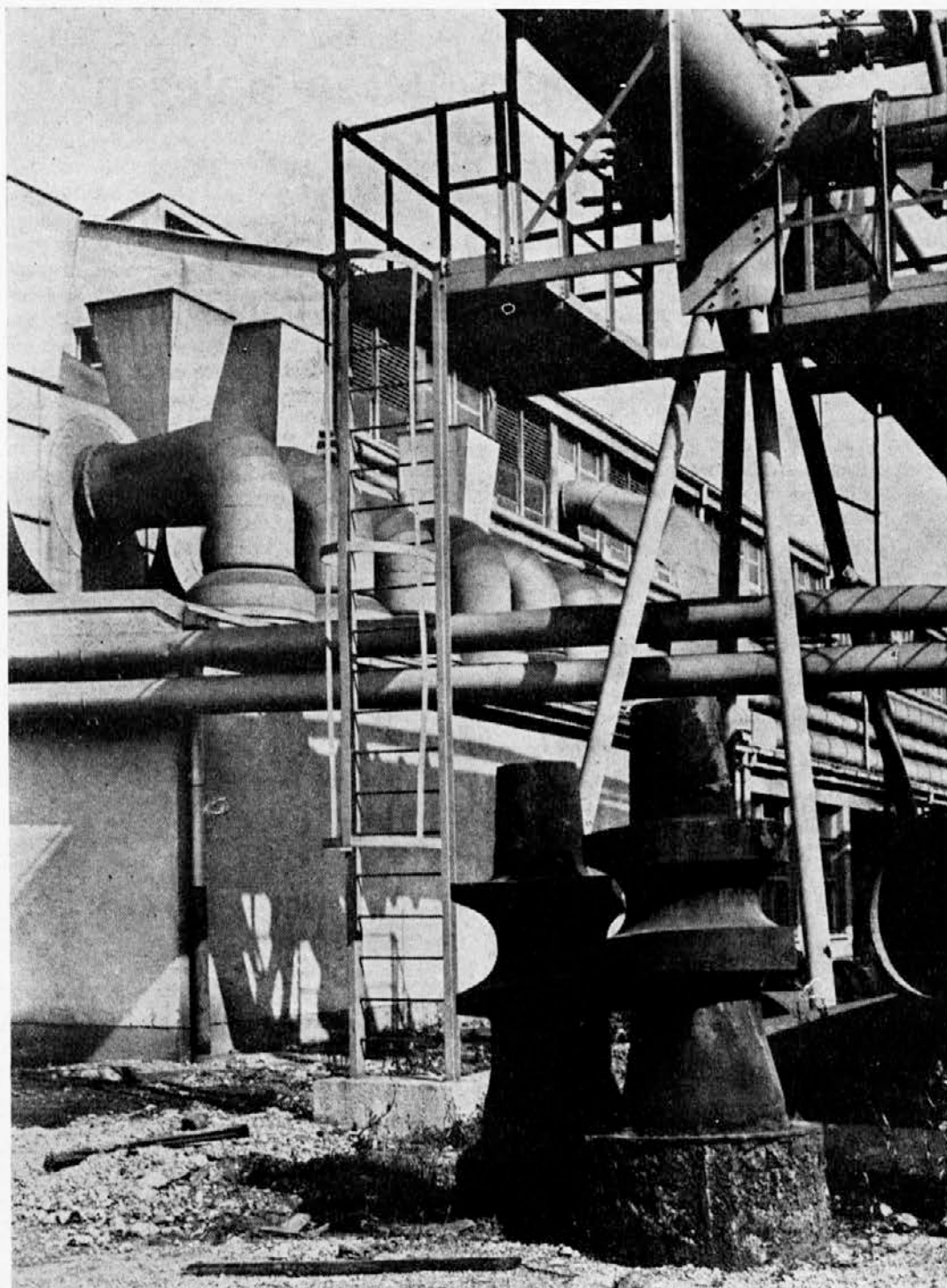
Skrb za povečevanje stanovanjskih površin se začne s pričetkom poslovno proizvodnega procesa. Prisotna mora biti v zniževanju proizvodnih stroškov, ostvarjanju dohodka, pri delitvi dohodka, varčevanju ter usmerjanju osebnega dohodka in končno pri iskanju cenene izgradnje stanovanj.

Imamo dve možnosti — blokovno in posamezno graditev stanovanj. Prvi in drugi način imata svoje prednosti pa tudi slabosti. Blokovna izgradnja omogoča polindustrijsko metodo dela, uporabo enotnih elementov, zahteva relativno manjšo poročnost gradbenega materiala in nižje komunalne stroške. Slabost tega načina izgradnje pa je v majhni spodbudi za udeležbo finančnih sredstev posameznikov. Izgradnja posameznih stanovanj ali individualnih hiš je, če se sešteje vse, dražja, ima pa veliko mobilizacijsko moč za zbiranje finančnih in materialnih sredstev.

Politika stanovanjske izgradnje naše železarne je vsa leta po osvoboditvi zajemala prvi in drugi način pridobivanja novih

stanovanj. Izključno z družbenimi sredstvi in v blokovnem sistemu je bilo zgrajeno celotno naselje Čečovje, po obronkih in okolici pa so si naši delavci, delno podprti s krediti, v večjem delu pa s trudom svojih rok in z varčevanjem zaslužka, zgradili lastne enostanovanjske domove.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Pilger valji pred čistilnico

IZ VSEBINE

Višina nadomestila za bolezen do treh dni — Kako bomo gradili v Dobji vasi — Z zasedanja delavskega sveta — Za večjo produktivnost — Sklepi upravnega odbora — Odgovornost za lastno delo — Kulturna kronika — Kako onemogočite sestanke — 70-krat z državnim grbom na prsih — Ena točka in čestitke — Prihodnost atletike je v povezavi s šolami

Analiza osebnih dohodkov za JULIJ 1966

EKON. ENOTA	Povpr. število zaposl.	Število opravlj. ur	Od tega nadur	Izplačani OD	OD po enotah in ceniku del	Dodatek za stalnost	Redni in izredni dopusti in ostalo	Ostanek OD	Povpr. osebni doh.	
									julij 1965	julij 1966
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Topilnica	258	39.766	4	248.985,18	160.247,21	9.129,39	51.289,01	28.319,57	848,21	965,06
Livarna	470	75.491	1.210	421.636,32	256.145,25	18.582,95	90.382,45	56.525,67	772,32	897,10
Valjarna	294	47.620	109	249.053,33	160.879,17	9.880,22	46.994,47	31.299,47	737,89	847,12
Kovačnica	230	36.093	29	211.540,22	124.534,23	9.155,64	43.005,42	34.844,93	804,25	919,74
Term. obdel.	65	10.370	8	58.145,62	36.158,80	1.701,74	14.818,01	5.467,07	770,69	894,55
Meh. obdel.	581	89.807	1.318	478.802,14	284.724,03	21.252,32	107.868,43	64.957,36	706,90	824,10
Vzmetarna	81	12.443	64	68.464,28	43.573,68	2.920,65	14.188,63	7.781,32	735,87	845,24
Jeklovlek	43	6.680	—	31.982,22	19.321,38	1.143,46	7.166,55	4.350,83	621,05	743,77
Energ. obrat	107	17.027	8	92.765,79	54.414,33	2.978,05	17.390,09	17.983,32	755,45	866,97
Stroj. rem.	188	29.988	156	169.183,08	102.197,89	6.745,31	35.915,31	24.324,57	785,65	899,91
Elektro rem.	105	16.408	46	93.991,80	51.612,91	3.559,02	21.871,12	16.948,75	770,65	895,16
Gradb. rem.	67	10.115	41	52.862,49	32.034,44	2.670,69	11.966,86	6.190,50	695,29	788,99
Promet	107	18.636	609	92.757,23	64.365,56	3.492,54	15.907,03	8.992,10	741,10	866,89
OTKR	210	33.884	206	180.835,26	107.157,51	7.970,33	42.032,74	23.674,68	736,35	861,12
Uprava	372	56.184	272	305.752,72	179.007,81	15.021,17	77.969,72	33.754,02	732,26	821,92
SKUPNO	3.178	500.512	4.080	2.756.757,68	1.676.374,20	116.203,48	598.765,84	365.414,16	751,03	867,45

Višina nadomestila za bolezen do treh dni

Po širših razpravah v dnevnem časopisu in pojasnilih prek radia in televizije o potrebi nekaterih sprememb na področju zdravstvenega zavarovanja je bila v zveznem Uradnem listu, št. 29/66 objavljena dopolnitev temeljnega zakona o zdravstvenem zavarovanju. Dopolnitev, predvsem za področje obračunavanja nadomestila za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni, vnaša nekatera, za zaposlene važne spremembe. Do sedaj smo hranarino za ves čas odsotnosti z dela in vse zaposlene obračunavali v breme sredstev socialnega zavarovanja, od 1. avgusta letos dalje pa mora del teh izdatkov iz svojih sredstev kriti delovna organizacija sama. Novost je v tem, da mora delovna organizacija nadomestila za bolezen do treh dni izplačevati iz svojih sredstev za osebne dohodke, za preostalih 27 dni bolezni pa na račun sredstev, ki jih bomo za te namene dobili od pristojnega komunalnega zavoda za socialno zavarovanje. Višina teh sredstev se bo za vse delovne organizacije izračunala po ključu, ki ga bo določila skupščina socialnega zavarovanja. Če sredstva, ki jih bomo prejeli za izplačilo hranarine za preostalih 27 dni v mesecu, ne bi zadostovala, bomo morali tudi preostalo razliko pokriti iz svojih sredstev, namenjenih za osebne dohodke.

Zaradi pravilnega pojasnila velja povedati, da se nadomestilo za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni ali nege zbolelega družinskega člana po teh merilih obračunava le za prvi mesec bolezni oziroma do 30 dni vsakokratne bolezni, medtem ko se bo nadomestilo hranarine za preostali čas bolezni še nadalje obračunavalo v breme socialnega zavarovanja.

Višina nadomestila za bolezen od 3 do 30 dni je določena s splošnimi predpisi, medtem ko mora način in višino nadomestila za svoje zaposlene do treh dni zadržanosti od dela med začasno delovno ne-

zmožnostjo zaradi bolezni ali zaradi nege zbolelega družinskega člana po lastni presoji in odločitvi določiti delovna organizacija sama. Zato se moramo tudi v železarni odločiti za višino nadomestila, ki ga bomo zaposlenim za čas bolezni in nege družinskega člana izplačevali. O načinu, višini in kriterijih izplačevanja nadomestila za čas bolezni je razpravljal tudi upravni odbor na seji 28. avgusta letos. Ob upoštevanju, da nadomestila do prvih treh dni bolezni bremenijo naš sklad osebnih dohodkov in da je zaradi tega zasledovati namen, da bi bilo število izplačanih nadomestil čim manjše, je bilo sklenjeno, da se za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni ali nege zbolelega družinskega člana predlaga:

da se zaradi bolezni ali nege družinskega člana zadržanemu članu delovne skupnosti do prvih treh dni izplača 80 % od pripadajočih osebnih dohodkov, računanih na povprečje preteklega leta v naslednjih primerih:

- za prvo obolenje;
- za drugo ali večkratno obolenje, če prizadeti zboli za isto boleznijo in isto diagnozo;
- če je zadržan zaradi obolelega družinskega člana.

Če je zaposleni v obdobju enega leta večkrat zadržan od dela zaradi različnih bolezni z različnimi diagnozami, mu:

- za prvo obolenje pripada nadomestilo v višini 80 %;
- za drugo obolenje v višini 40 %;
- pri tretjem obolenju pa v celoti izgubi pravico do nadomestila za bolezen do prvih treh dni.

Pravico do nadomestila hranarine za prve tri dni izgubi prizadeti delavec v vsakem primeru, če krši bolniški red v času bolezni do 30 dni.

Obdobje, po katerem naj bi se po teh merilih in kriterijih obračunavala hranarina, se šteje od 1. oktobra 1966 do 30. septembra naslednjega leta in se v teh časovnih obdobjih ponavlja naslednja leta.

Čeprav moramo nadomestila za čas zadržanosti od dela zaradi bolezni do treh dni izplačati na račun naših sredstev, namenjenih za osebne dohodke, obračunavamo hranarino tudi za ta čas po veljavnih predpisih za primere:

- obratnih nezgod in poklicnih bolezni;
- če je delavec zaradi bolezni takoj napolten na zdravljenje v bolnišnico.

Čeprav bomo morali mogoče tudi del nadomestila za bolezen od 3 do 30 dni delno pokrivati iz naših sredstev, namenjenih za osebne dohodke, ker odstopljena sredstva socialnega zavarovanja, če bo število bolezenskih izostankov preveliko, ne bodo zadostovala, se bo nadomestilo obračunavalo po merilih, določenih z veljavnimi predpisi. Pri obračunu nadomestila za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni ali nege zbolelega družinskega člana kaže opozoriti, da se bo za vse primere in za ves čas trajanja bolezni osnova obračunavala na podlagi doseženega osebnega dohodka v preteklem letu in ne več na osnovi doseženega osebnega dohodka, ki ga je prizadeti dosegel v zadnjih treh mesecih pred boleznijo.

Predlog, ki ga je za obračun nadomestila osvojil upravni odbor, je bil že posredovan v razpravo delovni skupnosti, na naslednjem zasedanju pa bo, ker posega na področje delitve naših osebnih dohodkov, v obliki dopolnitve pravilnika o delitvi osebnih dohodkov predmet razprave delavskega sveta podjetja. Nadomestilo za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni bomo tako za avgust in september letos obračunavali še po sedaj veljavnih merilih, medtem ko bomo hranarino od 1. oktobra letos, če bo delavski svet predlog potrdil, pričeli obračunavati že po kriterijih, navedenih v predlogu.

-et

Poznamo tri vrste ljudi — dobre, slabe in šoferje.

Železarna in stanovanjska izgradnja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tudi v bodoče bo naša prizadevnost zajemala oba načina povečevanja stanovanjskih površin. Trenutno okrog 100 naših delavcev gradi svoja stanovanja, prek stanovanjskega podjetja Ravne na Koroškem pa imamo na kompleksu Gramoznice v izgradnji 139 stanovanj, od teh 49 v štirih polstolpnicah, ki bodo zgrajene v letošnjem letu, ter 90 v treh blokkih, ki bodo dograjeni 1967. leta.

Na področju oblikovanja sredstev za stanovanjsko izgradnjo ter na področju stanovanjskega gospodarstva sploh so z letošnjim letom pri nas nastale spremembe. Delovnim skupnostim ni več treba odvajati štirih odstotkov od bruto osebnih dohodkov v občinski oziroma republiški stanovanjski sklad. S temi sredstvi odslej samostojno razpolagajo. S to spremembo pa so stanovanjski skladi izgubili osnovni vir svojih dohodkov ter tako tudi možnost dajanja dolgoročnih kreditov, zato so tudi prenehali delovati. Banke, ki naj bi prevzele funkcijo kreditiranja stanovanjske izgradnje, še nimajo denarnih sredstev, anuitete stanovanjskih kreditov so majhne, delovne skupnosti pa se izogibajo vrniti svoja namenska sredstva, zato je letos v stanovanjski izgradnji nastal zastoj.

To se čuti tudi v Gramoznici. Vrsta interesentov, med katerimi so zlasti šole, potem ko nimajo možnosti dobiti kredita iz uklinjenega stanovanjskega sklada, ne bo mogla odkupiti letos predvideno zgrajenih stanovanj, zato pričakujemo, da bo

železarna v polstolpnicah Gramoznice dobila sedem do osem stanovanj več ter za enako število zmanjšala odkup v blokkih, ki bodo zgrajeni 1967. leta.

Upravni odbor je na svoji seji 12. avgusta 1966 obravnaval stanovanjsko problematiko naše železarne ter zasnoval načrt za prihodnja leta. Izoblikovano je bilo enotno mišljenje, da je tudi v prihodnosti nadaljevati z družbeno stanovanjsko izgradnjo v blokkih. Prvo je treba dokončati Gramoznico, nato V. stolpnico na Čečovju, medtem pa urediti načrte za izgradnjo desnega brega Suhe in za prehod na Javoriško planoto. V najbližji bodočnosti pa bo nastal problem prostora in lokacij za gradnjo enostanovanjskih hiš. Upravni odbor se je zato dalj časa zadržal pri predlogu izgradnje naselja Dobja vas.

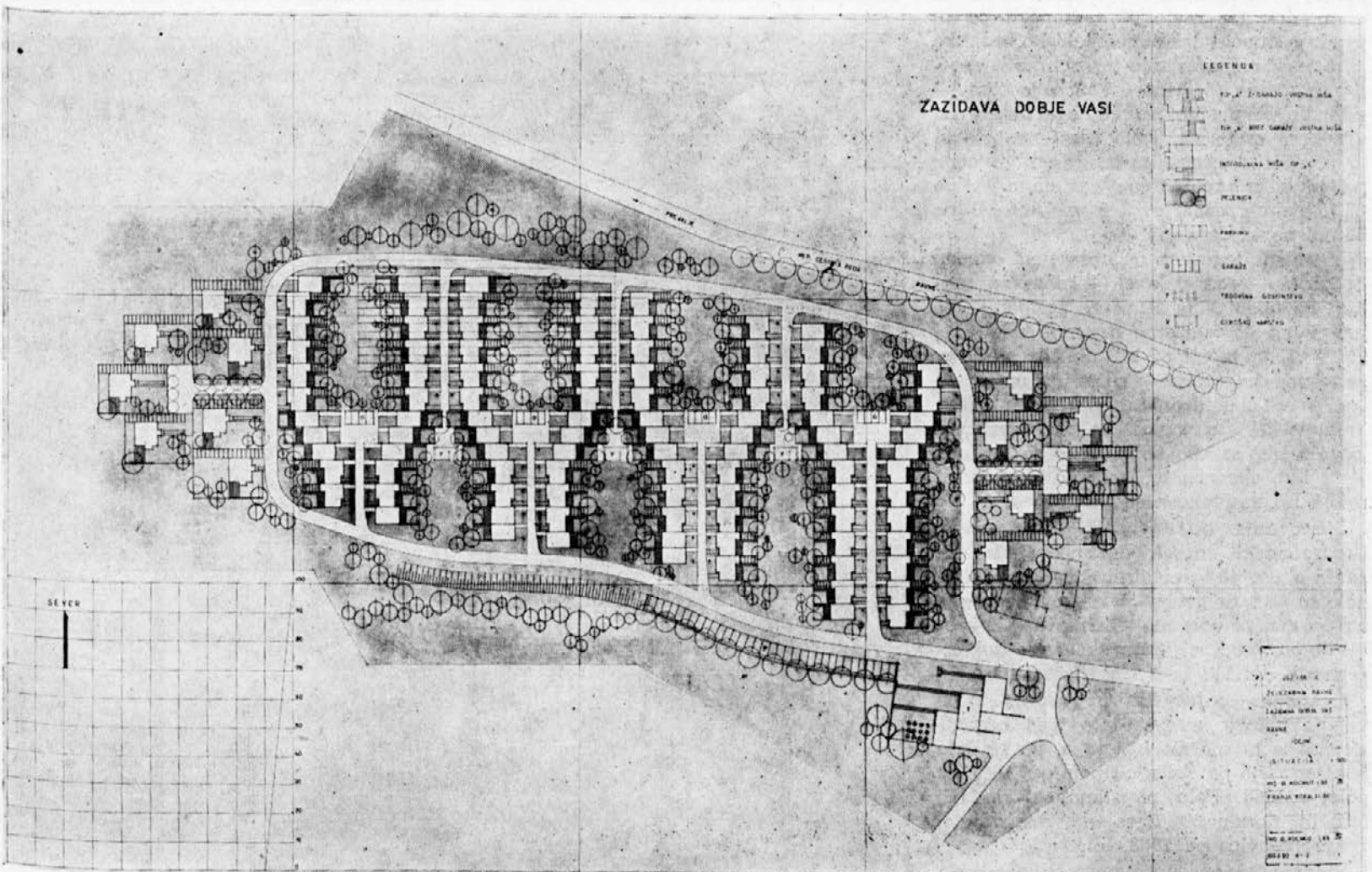
Skoraj vsakomur je znano, da je obstajal načrt postavitve montažnega strnjene naselja na travniških in njivah zahodno od Dobje vasi. Izdelani so bili že idejni načrti, 1965. leta pa je železarna tudi že odkupila zemljišče. Izgradnja montažnega naselja je bila privlačna zaradi kratkega časa izdelave, od nje pa smo odstopili zaradi cene in nezadostne dognanosti oziroma solidnosti objektov. S tem pa nismo odstopili od ideje zgraditve naselja Dobje vasi. Izdelano je bilo več novih zasnov po koncepciji, da se Dobja vas zgradi kot strnjeno naselje, da pa se možnost posameznikom, da v tej gradnji sodelujejo in si zgradijo lastna stanovanja. S skice št. 1 je razviden osvojen tloris Dobje vasi. S skice se vidi, da je predvidena izgradnja

v vrstnih hišah, v katerih pa ima vsak element popoln karakter intimne individualne hiše. Poleg pokritega stanovanjskega prostora ima vsaka hiša še z dva metra visokim zidom ločen odprt del zelene stanovanjske površine. Predvideva se izgradnja 99 hiš, in to 64 enot tipa A z garažo in bruto površino 172 m² ter 35 enot tipa B brez garaže in 136 m² bruto površine. Pozneje se bo tem lahko priključilo vsaj še 20 dodatnih vrstnih hiš.

Zasnova te izgradnje je taka, da zajema najnovejše urbanistične izsledke gospodarsko razvitih držav, v katerih je naselje strnjeno pa vendar stanovanja individualna, komunalne ureditve pa relativno poceni. Tlorisi stanovanj, razvidni s skic 2, 3, 4 in 5 so pripravljeni in dognani na podlagi osebne gradnje podobnih stanovanj projektantov Komuna-projekta Maribor, samih, ki načrte za Dobjo vas izdelujejo.

Iz teh nekaj besed se vidi, da naselje Dobja vas združuje prednosti blokovne in individualne izgradnje; blokovne izgradnje s tem, da je naselje strnjeno in sestavljeno iz enakih elementov, kar omogoča polindustrijski način gradnje, individualne gradnje pa s tem, ker posameznikom omogoča odkup in sodelovanje pri izgradnji.

Približni predračun kaže, da bi izgradnja celotnega naselja stala okrog 12.460.000 novih dinarjev — pri tem ni všteti odkup zemljišča — in sicer od tega za 64 enot tipa A 7.875.000 novih dinarjev, za 35 enot tipa B 3.405.000, novih dinarjev, za komunalne storitve pa 1.280.000 novih dinarjev. Izgradnja tega naselja naj bi potekala ta-

Skica 1

B po 600 N din mesečno. Po zaključku prvega leta bi se za te hiše obvezno varčevanje z enakimi mesečnimi obroki nadaljevalo še za eno leto, od 15. oktobra 1967 do 15. septembra 1968;

2. na odstop uporabe srednjeročnega kredita v višini 25 % od stroškov hiše do podaljšane III. faze, ki ga bomo kot varčevalci pri kreditni banki po dvanajstih mesecih deležni, železarni;

3. na vračanje dolgoročnega kredita, ki bi zajel 75 % stroškov izgradnje hiše do podaljšane III. faze;

4. da v lastni režiji dogradijo hišo do vselitve. Pri tem bodo lahko uporabili del nad vrednostjo 25 % nedokončane hiše vročenih sredstev in del delitvenega kredita, kar bo po predpostavki naštetih cen in obrov znašalo pri tipu A 2600 N din, pri tipu B pa 2400 N din.

Komunalna banka se bo obvezala, da bo v pogodbenem roku dala na razpolago uporabniku železarne oziroma varčevalcu triletni kredit v višini enoletnih vročenih sredstev kupcev.

Železarna se bo obvezala na oskrbo dolgoročnega kredita za pokritje 75 % stroškov izgradnje do III. faze; dalje na oskrbo dodatnega kredita do 50 % dokumentiranih stroškov IV. in V. faze izgradnje, in to s pogojem, da se bo kupec obvezal na novo obvezno varčevanje.

Podoben postopek bi lahko bil tudi pri prodaji že vseljenih stanovanj. Interesenti bi sklenili, recimo z veljavnostjo od 1. ok-

tobra 1966, kupoprodajne pogodbe, s katerimi bi se obvezali:

a) na denarno poravnavo vsaj 40 % od vrednosti stanovanja najkasneje v enem letu;

b) na redno mesečno dolgoročno plačevanje ostale obveznosti v višini 60 % vrednosti stanovanja.

Plačilo pod a) bi izvršili na ta način, da bi z banko stopili v obvezno mesečno varčevanje, katerega dvanajst obrokov bi bilo vsaj 20 % vrednosti stanovanja. Potem ko bi bilo enoletno varčevanje zaključeno, to je od 15. oktobra 1966 do 15. septembra 1967, bi kreditna banka dala varčevalcu s sprostivijo 1. oktobra 1967 vročena sredstva in tem enak triletni kredit. Vsota vročenih sredstev in kredita bi morali zadostiti vsaj 40 % obvezi pri nakupu.

Za vse primere nakupa stanovanj pa moram ponovno opozoriti na plačilo enotnega komunalnega prispevka, ki bo sledil občinskim predpisom.

Razviti se nam mora posluš in pravčasno moramo spoznati, da nas gospodarska reforma in prerazdelitev narodnega dohodka silita v nove prijeme pri zbiranju sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Predloženi način je gotovo ugoden za posameznika in družbo. Predvideva načrtno ostvarjanje, varčevanje in združevanje družbenega in zasebnega denarja za sistematično stanovanjsko graditev, zato sem prepričan, da bo to gibanje uspelo.

Smatram, da bi železarna kot prodajalec stanovanj ob sklenitvi pogodbe s kupci smela predpisati le rok vselitve, ne pa tudi popolne zgraditve hiše. S tem ni odrejen čas in način, v katerem naj bi kupec svojo 50 % naložbo izvršil. Predvideva pa se, da bodo zainteresirani morali tudi pri izvrševanju IV. in V. faze biti vključeni v sistem 12-mesečnega obveznega varčevanja pri kreditni banki. Vsak račun investicijskih del se bo nato plačeval na ta način, da bo graditelj za polovico prispeval svojih sredstev, drugo polovico pa plačeval z dodatnim dolgoročnim kreditom.

Predračunska vrednost stanovanja je izračunana brez komunalnega prispevka, zato bi želeli, da pojasnite še, koliko bodo znašali stroški tega prispevka za eno stanovanje in kdo bo kril te stroške.

Ravne na Koroškem so ena od redkih občin, ki nima za graditelje lastnih stanovanj urejenega komunalnega prispevka. Smatram, da je to potrebno s predpisi občine enotno urediti. Ne bi bilo prav, da graditelj na neugodnem terenu, kjer nastanejo večji komunalni izdatki, prispeva več od tistega, ki je dobil za gradnjo ugodno lokacijo v bližini že urejenih komunikacij. To mora veljati tudi za naselje Dobja vas, zato bi bilo potrebno začetne stroške komunalnih naprav pokriti posredno iz sredstev železarne. Pri tem mislim na sredstva komunalnega sklada, ki se z večjim delom oblikujejo iz vplačil železarne.

Nazadnje še vprašanje, koliko bi po vseh teh kriterijih moral prispevati vsak zainteresent sam lastnih sredstev in koliko bi dobil dolgoročnega kredita ter koliko bo predvidoma znašala mesečna anuiteta za izplačila?

Tudi na to vprašanje bo možno točno odgovoriti šele potem, ko bo delavski svet prodajo razpisal. Do končne izgradnje bo moral kupec hiše tipa A prispevati okrog 4.490.000 starih dinarjev, kupec hiše tipa B pa 3.550.000 starih dinarjev. Ostali del do polne cene, ki bo pri tipu A brez komunalnega prispevka znašala okrog 12.300.000 starih dinarjev, pri tipu B pa 9.730.000 starih dinarjev, bo lahko pokrit z dolgoročnim kreditom. Anuitete bodo odvisne od tega, koliko bo kdo koristil kredita in končno od dolžine roka odplačevanja, ki ga bo predpisal delavski svet.

Upam, da sem s tem vsaj delno odgovoril na vaša vprašanja, podroben odgovor pa bo moral dati razpis.

Tovariš direktor, hvala za odgovore!

Ni on kriv

»Vas ni sram,« je rekel sodnik starejšemu obtožencu, »krasti avtomobile pri vaših letih!«

»Kaj hočete,« se je izgovarjal le-ta, »ko sem bil mlad, jih še ni bilo.«

Z eno roko

— Kaj je laže: šofirati ali veslati?

— Če imaš čedno dekle za sopotnico — šofirati!

— Zakaj?

— Šofiraš lahko z eno roko, veslati pa je treba z obema ...

Kako bomo gradili v Dobji vasi

Zaradi aktualnosti stanovanjske izgradnje smo tovariša direktorja Klančnika prosili za razgovor, ki ga v celoti objavljamo.

Uredništvo

V današnji številki je objavljen vaš širši prispevek o nadaljnji stanovanjski izgradnji v železarni. Poleg ostale predvidene gradnje ste v njem načeli tudi gradnjo naselja Dobja vas, pri kateri bi z lastnimi finančnimi sredstvi lahko sodelovali tudi interesenti, zaposleni v železarni. Čeprav ste zamisel skupne gradnje opisali, bi zaposlene, predvsem pa interesente za gradnjo, zanimali splošni pogoji gradnje in načina financiranja. Zato vas prosimo, da nam odgovorite na nekaj vprašanj, za katera menimo, da zanimajo sodelavce v železarni.

Po predračunu naj bi se zgrajene hiše do razširjene III. faze prodale interesentom po ceni: tip A 66.700 N din, tip B pa po 52.700 N din. Od tega zneska naj bi zainteresenti sami prispevali 25 % vrednosti, ostala sredstva pa bi se krila iz kreditov.

Na kakšen način in v katerem času bodo morali interesenti zbrati pripadajoči del sredstev ter na kakšen način, v kakšni obliki in pod kakšnimi pogoji bi se prispevala preostala razlika?

Vaše vprašanje za točen odgovor posega malo predaleč. V svojem članku sem navedel le predvideno ceno za enoto posameznih tipov hiš. Točne številke bodo znane šele potem, ko bodo izdelani glavni projekti, predvsem pa, ko bo osvojena naj-

ugodnejša ponudba od gradbenega podjetja. Detajlni pogoji za odkup bodo dani z razpisom, katerega mora dokončno oblikovati delavski svet podjetja. Upravni odbor pa se je že odločil, da bodo kupci za odkup hiše, zgrajene do podaljšane III. faze, morali prispevati 25 % lastnih sredstev.

Na kakšen način bodo kupci zbrali svoj delež, je težko odgovoriti. Kdor ima strica v Ameriki, bo mogoče dobil od tam, drugi ima svoje prihranke, tretji po prodal avtomobil, četrti bo našel drug vir; vsi pa bodo morali z rednimi 12-mesečnimi obroki to udeležbo v obliki obveznega varčevanja plačevati v banko.

Na podlagi odločitve upravnega odbora predvidevamo odobritev delavskega sveta podjetja, da se ostalih 75 % pokrije z dolgoročnim kreditom, ki ga bodo posamezniki z 1,5 % obrestno mero iz sredstev železarne dobili na razpolago v kreditni banki Slovenj Gradec. Vsi kupoprodajni posli ter pogodbe z banko se bodo vršili na Ravnah.

V vašem članku ste navedli, da bi za dokončanje stanovanjske hiše po razširjeni III. fazi bilo potrebno še približno 40 % od že navedenih skupnih sredstev in da bi zainteresenti za dokončanje IV. in V. faze morali prispevati polovico sredstev, za ostalo polovico pa bi lahko ponovno dobili dolgoročni kredit.

Zanima nas, na kakšen način in v katerem času bodo graditelji morali prispevati 50 % potrebnih sredstev ter pod kakšnimi pogoji bodo lahko dobili preostalo polovico dolgoročnega kredita?

Z zasedanja delavskega sveta

Na zasedanju meseca avgusta je delavski svet razpravljal o poročilu o poslovanju naše železarne v prvem polletju letošnjega leta vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom, obravnaval dopolnitve pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in potrdil predlagane spremembe na poslovnem skladu železarne.

Osnova za razpravo so bili članom delavskega sveta podjetja podatki, ki so jim bili že prej posredovani in poročilo, podano na samem zasedanju. Podatki o rezultatih poslovanja so bili že predmet razprave na sestanku strokovno vodstvenega kadra železarne ter objavljeni v avgustovski številki našega informativnega glasila, zato jih ponovno ne navajamo, zadržati bi se želeli le ob nekaterih mnenjih in mislih, izraženih v razpravi.

Ugotovljeno je bilo, da je iz poročila o gibanju in izpolnjevanju proizvodnih nalog vsaj za prvo polletje razvidno, da smo letošnji plan proizvodnje uspeli izdelati in razdeliti v pravih odnosih med posamezne obrate. Za podatke, ki se nanašajo na izvoz, je bilo ugotovljeno, da smo letos po tonazi sicer izvozili isto količino naših izdelkov kot lani, da pa je finančni rezultat po podatkih o izpolnjenih izvoznih obveznostih v letošnjem letu slabši. Nekateri člani DSP so se v razpravi dalj časa zadržali pri naših slabostih neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti do kupcev. Delni vzrok bi poleg že povedanih v poročilu po njihovem bilo iskati tudi v tem, da pri sklepanju pogodb vodimo premalo evidence o zasedbi posameznih kapacitet in strojev. Tudi za prekomerno večanje zalog materiala razreda III in nedokončane proizvodnje po mnenju diskutantov nimamo tehtnega opravičila in naj bi delavski svet v smeri njihovega zmanjšanja sprejel potrebne ukrepe. Člani delavskega sveta so se zanimali še za znesek v prvem polletju doseženega nadplanskega dohodka in njegovo porabo.

Na postavljena vprašanja, predloge in v razpravi izražena mnenja so članom delavskega sveta podjetja posredovali zahtevana pojasnila predstavniki ustreznih strokovnih služb železarne. Povedano je bilo, da doseženi nadplanski dohodek delimo po določilih pravilnika o delitvi dohodka tako, da ga 50 % oddvojimo za sklade podjetja, 50 % pa izplačamo v obliki osebnih dohodkov. V prvem polletju letos smo dosegli nekoliko več nadplanskega dohodka, kot smo ga sicer oddvojili za sklade in osebne dohodke, vendar smo morali različno porabiti za kritje presežkov stroškov investicijskega vzdrževanja in povečani znesek porabe amortizacije. To je bilo potrebno zaradi tega, ker smo letos nekoliko pre nizko planirali stroške investicijskega vzdrževanja, pa stopnja amortizacije, ki jo je delavski svet sprejel za letošnje leto, ne ustreza našim potrebam. Ker pa so v prvem polletju nastali višji stroški pri investicijskem vzdrževanju, več pa smo porabili tudi sredstev amortizacije, smo morali različno, ki se je pojavila pred razdelitvijo, pokriti iz sredstev nadplanskega dohodka. Pri neizpolnjevanju pogodbenih obveznosti po pojasnilu ne gre za prezase-

denost strojev že pri sklepanju pogodb, temveč za to, ker moramo zaradi neizpolnjevanja obveznosti med letom sprejemati dodatna naročila, kar ima za posledico v nekaterih primerih prezasedenost strojev. Za znižanje prekomernih zalog materiala razreda III in nedokončane proizvodnje je bilo izraženo mnenje, da je delavski svet že na zadnjem zasedanju ob sprejetju premijskega pravilnika med ostalimi kriteriji sprejel tudi kriterij, ki vpliva na znižanje zalog, in da bi osterjše ukrepe delavski svet danes težko sprejel. Ukrepi za zniževanje zalog so tako sprejeti, potrebna pa bo gotovo doslednejša kontrola nad tem, kako se izvajajo.

V razpravi je bilo načeto tudi vprašanje izkoriščanja zmogljivosti kisikarne. Zmogljivosti so vsaj za sedaj precej večje, kot znaša dnevni odvzem naših obratov, zato bi kazalo ukreniti vse potrebno, da bi odvisno količino kisika prodali ostalim interesentom. V pojasnilu, ki je bilo s tem v zvezi posredovano delavskemu svetu, je bilo poudarjeno, da se moramo zavedati osnovnega smotra in namena izgradnje naše kisikarne. Verjetno je, da so sedanje zmogljivosti kisikarne večje, kot znašajo naše potrebe, vendar je bila kisikarna zgrajena ob upoštevanju naših lastnih potreb v že obstoječih in predvidenih novih obratih. Res pa je, da se bomo morali v železarni pričetni intenzivneje baviti z večjo uporabo kisika pri predelavi našega jekla.

Na predlog dopolnitev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov ni bilo pomembnejše razprave. Več predlogov in mnenj pa je bilo izmenjanih v zvezi s pritožbo zaposlenih v vzdrževalno energetskih obratih zoper merila in število premijskih kriterijev, na katere so vezani zaposleni v teh obratih. Tudi predlagane spremembe, ki naj bi se izvršile na poslovnem skladu naše železarne, so bile sprejete brez spreminjevalnih predlogov.

Po razpravi o materialu, ki je bil na dnevnem redu zasedanja, je bila delavskemu svetu posredovana še informacija o razgovorih, kako nadaljevati z gradnjo vseh že pričetih stanovanj v gramoznici. Za letos so zagotovljena finančna sredstva samo za dokončno dograditev in vselitev v štiri polstolpnice, medtem ko za nadaljevanje gradnje v preostalih treh blokih ni na razpolago finančnih sredstev. Dosežen je bil sporazum, da bo izgradnja teh stanovanj za sedaj financiral Gradis, naša železarna pa bo naslednje leto ta stanovanja odkupila. Od nas želijo le garancijo, da bomo naslednje leto po zaključnem računu iz sklada skupne porabe za te namene oddvojili 100 milijonov starih dinarjev, kar bomo, če hočemo dodatna stanovanja pridobiti, brez dvoma morali storiti. Zato je bilo predlagano, da naj bi delavski svet za primer, če bo to potrebno, izstavitev take garancije odobril.

Po poročilu, razpravi in analizi je delavski svet ugotovil za naše poslovanje v prvem polletju letos več značilnosti.

— Prvič po osvoboditvi so se pojavili zastoji neomejenih možnosti prodaje vseh naših izdelkov. Poglobljena recesija pa je

priostrišla konkurenčne pogoje naše prodaje na inozemskem tržišču.

— Oskrba, zlasti z vložnim reprodukcijskim materialom, je bila neenakomerna, kar je zahtevalo pogosto menjavo in prilagojevanje programa dela. Uvoz večjih količin legiranih jekel pa nas je prisilil tudi na delni odstop kvalitativnega programa.

— Pestri proizvodni program je omogočil naše elastično prilagojevanje tržišču in povečano proizvodnjo tistih izdelkov, ki jih kupec tudi v novih pogojih potrebuje. V konkurenci z drugimi domačimi dobavitelji je bila naša železarna doslej še vedno uspešna.

— Dela pri razširjevanju proizvodnih obratov so se nadaljevala, prilagojeno novim pogojem pa je bila izdelana nova dinamika, v kateri mora železarna do 1970. leta dobiti predvideno zaokroženo celoto modernizirane tovarne plemenitega jekla.

— Vse postavke gospodarskega načrta razen izvoza so bile v prvem polletju dosežene in presežene. S sistematičnim prizadevanjem za znižanje obratnih nesreč in drugih bolezenskih izostankov smo prišli na prvo mesto med jugoslovanskimi železarnami.

— Delovna skupnost še vedno ni bila deležna vse ostrine gospodarske reforme, kar se vidi zlasti iz rasti zalog materialov razreda III in nedokončane proizvodnje ob istočasnem padcu zalog gotovih izdelkov.

— Slabost poslovanja v prvem polletju, ki je bolj subjektivnega kakor objektivnega značaja, je bila v nezadostni uporabnosti in prizadevanju za znižanje zalog, pospeševanje kroženja obratnih sredstev in v precej skromnem rezultatu izvoza naših izdelkov na konvertibilna področja.

— Vsem zaposlenim se še vedno ni razvil čut potrebe za povečanje gospodarnosti, kar zadržuje doseganje še večjih proizvodnih in poslovnih uspehov.

Po poročilu in razpravi ter upoštevanju sprejetih zaključkov je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

1. Potrdi se poročilo o poslovanju naše železarne v prvem polletju letošnjega leta vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom in uporabo posebnih poslovnih stroškov.

2. Delavski svet ugotavlja, da so zaradi zmanjšanja prevelikih zalog materiala razreda III in nedokončane proizvodnje ob sprejetju premijskega pravilnika bili sprejeti potrebni ukrepi, da pa je potrebna doslednejša kontrola, kako se ti izvajajo in vplivajo na zmanjšanje zalog.

3. Odobri se, da naša železarna pokrije izgubo doma železarjev za prvo polletje 1966. leta v višini 61.720,83 N dinarjev.

4. Odobri se dopolnitev pravilnika o dodatku za stalnost za aktivno delo v železarni Ravne in se za sedanjim besedilom prvega odstavka 2. člena doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Za neprekinjeno zaposlitev se šteje tudi čas, ko je delavec zaradi izvolitve ali imenovanja odšel na opravljanje voljene funkcije v družbeno političnih organizacijah, organih upravljanja in organih državne uprave in je zaradi tega prekinil delovno razmerje, pod pogojem, da je odsoten samo eno mandatno dobo, ki ne more biti daljša od štirih let in se je po razrešitvi ponovno takoj zaposlil v železarni Ravne.«

5. Na predlog komisije za osebne dohodke so bile odobrene predlagane dopolnitve pravilnika o oceni delovnih mest delavcev s stalno oceno.

6. Na predlog komisije za osnovna sredstva so bile odobrene vse predlagane spremembe, ki se bodo izvršile na osnovnih sredstvih naše železarne.

7. Gradbenemu podjetju Gradis v Ljubljani se lahko izda garancija, da bomo naslednje leto po zaključnem računu za letošnje leto iz sklada skupne porabe za odkup stanovanj v gramoznici oddvojili 100 milijonov S dinarjev.

8. Pritožbo zaposlenih v vzdrževalno energetskih obratih zoper premijska merila in kriterije ter zaposlenih v obratnem

računovodstvu zaradi ne vključitve v premijski pravilnik je odstopiti komisiji za osebne dohodke z nalogo:

— da zbere vse potrebne podatke in izvrši primerjavo doseganja povprečnih osebnih dohodkov zaposlenih v vzdrževalnih in ostalih proizvodnih obratih;

— da po sedaj veljavnih premijskih kriterijih izvrši primerjalni obračun premije in ugotovi razmerje možnosti doseganja premije za zaposlene v vzdrževalnih in proizvodnih obratih;

— s svojimi ugotovitvami in s predlogom o načinu rešitve pritožbe je na naslednjem zasedanju seznaniti delavski svet podjetja.

-et

— Kakšen načrt ste si zadali, da bi svoja merila in normative čim bolj presegli?

— Ali so vam predpisana pravilna merila?

— Ali predlagate, ker mislite, da imate na ta večji vpliv, za sebe druga merila?

Opišite zasnovani načrt za njihovo preseganje.

Odgovore na gornja vprašanja dostavite do 15. septembra 1966 oddelku študija dela.

Srečno! Direktor Gregor Klančnik

Sidra in dobavni roki

Naša železarna se je kakovostno zelo dobro uveljavila s prodajo sider na domačem tržišču. Postali smo edini proizvajalec kompletnih sider v Jugoslaviji.

V letošnjem letu smo pričeli že z izvozom sider v Holandijo in moramo pohvaliti obrate livarne, kovačnice in mehanične delavnice, da so točno držali dobavne roke. Le s kakovostjo in točnimi dobavnimi roki bomo uveljavili svoj ugled v tujini in s tem povečali možnosti za izvoz tega našega izdelka.

Torej prvi poizkus izvoza sider je pokazal, da lahko uspemo, če vse pravilno organiziramo.

Medtem pa moramo napisati tudi kritiko glede izdelave sider za domače tržišče.

To, kar v nadaljevanju tega članka pišemo, je objavljeno z namenom, da se stanje popravi in da se taki primeri ne bi več dogajali.

Naš stalni naročnik, Ladjedelnica »3. maj« Rijeka, je sklenil z nami pogodbo št. 91004/66 z dne 18. januarja 1965 za tri sidra tipa HALL. Dobavni rok je bil sklenjen za 28. februar 1966.

Posel je potekal takole:

1. prodajni oddelek je spisal obratni nalog dne 25. januarja 1965 in je bilo torej časa eno leto in en mesec za izdelavo navedenih sider;

2. ulitki so bili dostavljeni v mehanično delavnico šele 17. februarja 1966, kovani deli pa 5. januarja 1966, 13. januarja 1966 in 3. februarja 1966. Ker se je en kovani del pokazal kot neuporaben, so morali skovati novega. Ta nov kovani del je bil dostavljen v mehanično delavnico 17. maja 1966 — torej že z zamudo. Montaža sider, prevzem in ostalo se je zaradi tega zavlekla, da so bila sidra odpremljena šele 7. julija 1966. Dobavni rok smo prekoračili za 127 dni. Ladjedelnica »3. maj« seveda ni bila zadovoljna s tako zakasnitvijo in nam je zaračunala pet promilov penalov v vrednosti 2568 novih dinarjev.

Mislím, da h gornji pohvali pa tudi h kritiki ni treba komentarja. Izboljšajmo naše poslovanje!

F. B.

Vsem premijskim zadolžencem

Vsak akcijski program, vsaka naloga in vsak načrt so toliko bolj uspešno izvršeni, kolikor so konkretizirani bolj na posameznika. Cenik del je en del take konkretizacije izvrševanja našega gospodarskega načrta, drugi del konkretizacije so posameznikom predpisana premijska merila in normativi.

Smo v drugem mesecu izpopolnjenega premijskega pravilnika. Z znatnim povečanjem števila meril in normativov nam ta že nudi neposrednejše osebne zadolžitve za skrbnejše izvrševanje važnih sestavin gospodarnosti podjetja. Merila in normativi, s katerimi smo zadolženi, so konkretizacija našega dela, so jasno na posameznika opredeljeni del gospodarskega načrta.

Kaj je smoter premijskega sistema? Rast osebnih dohodkov ob istočasno višjih proizvodno poslovnih dosežkih. 100.000 starih dinarjev povprečnih mesečnih osebnih dohodkov naj bo prva etapa našega stremljenja. Dosegli jih bomo, ko bo vsak premijski zadolženec tako presegel svoje nor-

mative, da bodo ti njemu in vsej delovni skupnosti v zadovoljstvo prinašali zadovoljivo povišanje osebnih dohodkov.

Kljub želji za vključitev v premijski sistem se na žalost še vedno dogaja, da nekateri niti ne vedo, s katerimi merili so zadolženi. Nihče ne more trditi, da so s premijskimi merili najidealneje razdeljene zadolžitve, vemo pa, da ima velika večina predpisana pravilna merila in normative. Čas je že, da si je vsak zadal svoj načrt, kako jih bo dosegel in presegel.

Delavski svet je že pri sprejemanju novega premijskega pravilnika sklenil, da je po treh mesecih treba njegovo delovanje analizirati in vnesti morebitne spremembe. Upravni odbor je s tem v zvezi na svoji seji 28. avgusta t.l. v želji, da bi prednosti, ki jih premije nudijo, dale čim večje rezultate, zahteval, da se razpiše posebna anketa. Vsi premijski zadolženci morajo odgovoriti na naslednja vprašanja:

— Ali ste se s svojimi premijskimi merili podrobno seznanili?

Sidra čakajo na škobce

Foto: M. Pfeifer

Razlaga

— Ali veš, kako so nastale piramide v Egiptu?

— Ne.

— Faraon je naročil arhitektu, naj mu zgradi skromno hišico za psa čuvaja. Pri tem pa mu je pozabil povedati približno predračunsko vsoto.

ZA VEČJO PRODUKTIVNOST

Razgovor z vodjem službe za študij dela Janezom Žnidarjem

Organizirana služba za študij dela v naši železarni je še sorazmerno mlada in lahko govorimo, da je še v razvojni dobi. Ali bi nam mogoče podrobneje razložili glavni smoter in namen te službe?

Oddelek za študij dela je bil organiziran zato, da se vključi v splošne napore za povečanje produktivnosti in ekonomičnosti dela v našem podjetju. To je zlasti danes eden izmed osrednjih problemov ne le v našem, temveč tudi v drugih podjetjih, saj vemo, da lahko samo večanje produktivnosti dela vpliva na večanje življenjske ravni zaposlenih.

Hitrejši tehnični razvoj je neločljivo povezan z uvajanjem novih znanstvenih dosežkov v tehnologijo in organizacijo dela. Naloga oddelka za študij dela je, da proučuje in uvaja take postopke dela, ki bodo omogočili doseči:

- večjo ekonomičnost dela,
- boljšo organizacijo dela,
- stimulatívno delitev osebnih dohodkov,
- naprednejše metode dela,
- boljše izkoriščanje znanja zaposlenih,
- optimalno izkoriščanje zmogljivosti strojev in naprav,
- krajši čas dela.

Teh nalog se je lotil oddelek s študijskim

- oblikovanjem dela,
- vrednotenjem dela,
- razvijanjem racionalizatorstva.

Oblikovanje dela je združena uporaba metode študija gibov in metode študija časa. Analitik, ki analizira in študira, kako bi se delo najlažje in najbolje opravilo, določi tudi čas, v katerem se delo lahko opravi. Oblikovanje dela se deli v štiri faze.

V prvi analitični ugotovi najekonomičnejši način dela.

V drugi predpiše metodo dela, orodje in opremo.

V tretji določi čas, ki ga porabi delavec z ustrežno kvalifikacijo ter uvežbanostjo, če dela z normalnim učinkom.

V zadnji fazi pa pomaga delavcu, da se priuči novi metodi dela.

Ko smo delo oblikovali, to je, določili način dela in čas, je treba delo tudi ovrednotiti. V takem podjetju, kot je naše, se posamezna dela med seboj v marsičem razlikujejo. Za opravljanje teh del se zahteva različna strokovnost, različen napor, z različnim delom je zvezana neenaka stopnja odgovornosti. Dela pa se opravljajo tudi v ugodnejšem ali manj ugodnem okolju. Vsi ti elementi vplivajo pri oceni na osnovi, s katerimi je ocenjeno posamezno delo ali delovno mesto. Osnove so pri nas določene s številom enot za delovno mesto ali s številom enot na uro (grupa dela in okolje), s katerimi je delo ocenjeno. Teh osnov pa ne moremo ocenjevati vsak dan sproti, temveč morajo biti uveljavljene v obliki pravilnika. Za ocenjevanje dela obstajajo različne metode in tehnike. Dogovor o osnovnih razmerjih za delitev osebnih dohodkov lahko uveljavimo samo tam, kjer se osnovna razmerja določajo za

manjšo skupino delavcev oziroma za manjše število delovnih mest, ki opravljajo primerljiva dela in kjer delavci med seboj poznajo delo drug drugega.

Janez Žnidar, vodja štaba za študij dela

Čim večje je število delavcev in čim bolj različna so dela, ki jih v delovnem procesu opravljajo, tem manj možnosti je, da se doseže smotrni dogovor o osnovnih razmerjih za delitev osebnih dohodkov. Večja skupina vse težje doseže soglasje, pa tudi manj je možna primerjava dela,

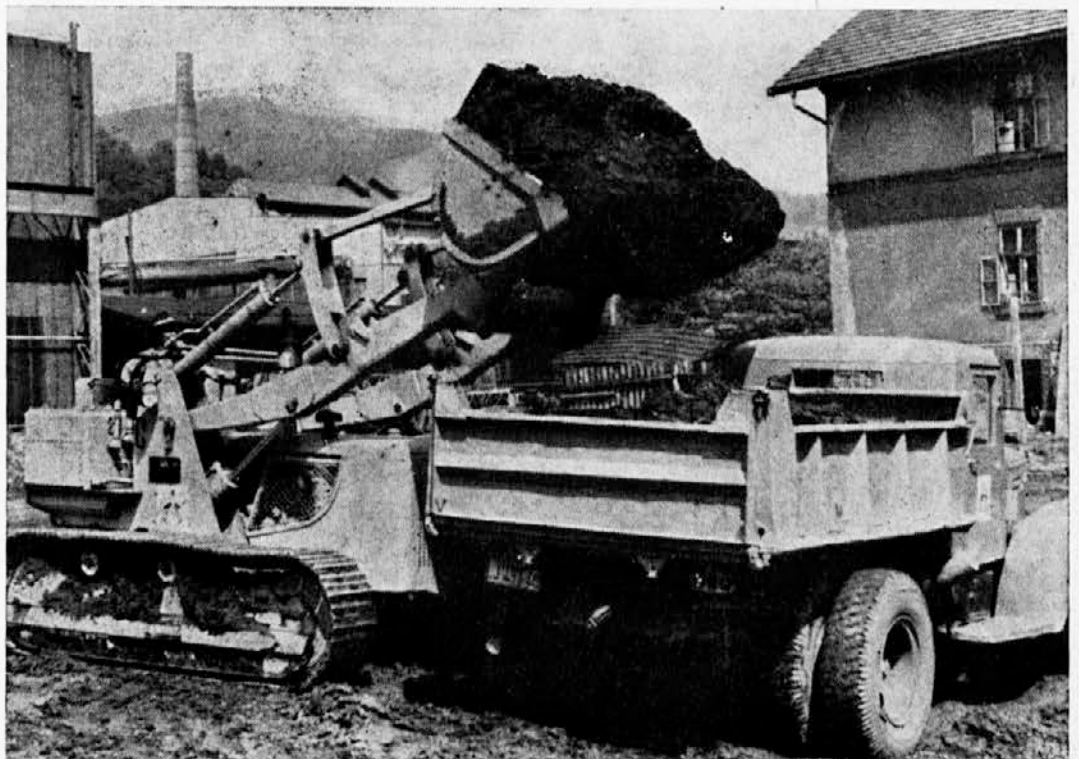
ker se opravlja na velikem številu delovnih mest. V takšnem primeru se največkrat poveri določanje osnovnih razmerij ožji skupini, ki naj pripravi predlog. Delavci v tej skupini morajo dobro poznati delo vseh delovnih mest in tudi sistem, po katerem naj oceno izdelajo. Naša služba, ki je dobila nalogo, da oceni dela in delovna mesta, je uporabila za ocenjevanje dela analitsko oceno, in po njej izdelala predloge, ki jih je dostavila komisiji za osebne dohodke pri delavskem svetu podjetja.

Hitrejša rast produktivnosti dela je neločljivo povezana z razvijanjem racionalizatorstva in iznajdljivosti ter raznih drugih stimulatívni prijemov. To je tudi pogoj za večanje življenjske ravni zaposlenih in skrajševanje delovnega dne. Tudi v našem podjetju ta dejavnost še mi najbolj razvita. Krivda za to leži v pomanjkanju učinkovite organizacije in ne dovolj jasnem vpogledu v celotno problematiko. Naša služba mora s tolmačenjem pravilnika, z organizacijo zbiranja prijav in drugimi organizacijskimi prijemi pospešiti to dejavnost.

Iz povedanega je razviden glavni smoter in namen službe. Delo je obsežno in nekaj je takega, ki mora biti opravljeno hitro, ker je potrebno za redno dejavnost podjetja. Zato bomo izkoristili tudi pomoč raznih strokovnih sodelavcev in specializiranih zavodov, ki se ukvarjajo z isto problematiko, da bi lahko napredovali še hitreje.

Do sedaj je bila služba za študij dela močno angažirana pri izdelavi raznih pravilnikov, predvsem tistih, ki regulirajo osebne dohodke naših sodelavcev. Katere osnovne cilje ste zasledovali pri izdelavi teh pravilnikov in ali so ti pravilniki v danih pogojih pravilen regulator delitvenih odnosov med posamezniki in med delovnimi enotami?

Oddelek za študij dela je bil osnovan v času ko so bile že začrtane in delno uve-

Novo temelje kopljemo

Da bo promet varen in hiter

ljavljene nove gospodarske mere. Zato ni naključje, če je bila ena prvih in najvažnejših nalog našega oddelka izdelava predlogov za izpopolnitev pravilnikov, ki urejajo sistem delitve dohodka in osebnega dohodka. Gospodarska reforma je še ostreje opozorila na potrebo, da morajo biti določila pravilnikov taka, da:

— spodbujajo v vsakem sodelavcu čim večji interes za opravljanje dela in s tem za doseg večjega osebnega dohodka;

— spodbujajo interes posameznikov, delovnih enot in celega podjetja za čim večji dohodek;

— spodbujajo vsakega posameznika, da ekonomsko misli in dela;

— spodbujajo vsakega posameznika, da pazi na kvaliteto izdelkov;

— spodbujajo vsakega posameznika, da ne razmetava surovin in pomožnega materiala;

— pripomorejo, da se proizvodne naprave čim bolj izkoriščajo;

— pripomorejo, da se proizvodne naprave redno in kvalitetno vzdržujejo;

— spodbujajo vsakega posameznika, da misli na izboljšave delovnega procesa in naprav.

Navedena načela so bila obdelana v predlogih pravilnikov

— o delitvi dohodka,

— o delitvi osebnega dohodka,

— o vrednotenju dela po enotnih osnovah,

— o stimulaciji za stalnost aktivnega dela v železarni Ravne,

— o premijah,

— o nagrajevanju izumov in tehničnih izpopolnitev,

— o programu in načrtu za prehod na skrajšan delovni čas.

Preden odgovorim na vprašanje, ali so ti pravilniki v danih pogojih pravi regulator delitvenih odnosov med posamezniki in delovnimi enotami, bom skušal razložiti, kaj vse vpliva na delitvene odnose. Določila pravilnikov imajo namen doseči take odnose v delitvi osebnih dohodkov, ki se bodo najbolj približali vrednosti vloženega dela posameznika in tudi

delovne enote. S pravilniki so dogovorjene in uzakonjene le ocene del in delovnih mest, in to:

— število enot na uro (grupa in okolje), s katerimi je ocenjeno posamezno delo;

— število enot, s katerimi je ocenjeno delovno mesto s stalno oceno.

Te ocene so izdelane po enotnem sistemu analitične ocene in menim, da so v danih pogojih ocenjene povsem realno. Če bi doseženi osebni dohodek delili le po številu enot, določenih s pravilniki, bi bilo razmerje nespremenjeno, dokler bi se ravnali po njih. Ker pa je število enot posameznika ali skupine odvisno poleg števila enot na uro ali na mesec še od predpisanega časa (norme) in doseženega normativna premije, se lahko razmerje odnosov spremeni. V tem primeru pa ne govorimo več o vplivu določil pravilnikov, ampak že o standardih, ki jih vsak dan postavljamo (norme, plani itd.).

Na delitev med obrati pa dodatno vplivajo še planirane vrednosti realizacije in število zaposlenih.

Vzemimo primer, da ima del delavcev realne norme, drugi del pa take, ki jih more doseči z lahkoto. Pri enakem naporu in znanju bo del delavcev z lažjimi normami dosegel večje število enot. Odnosi, ki so bili določeni z ocenami, so se že nekoliko porušili v korist delavcev z lažjimi normami. Isto velja za delavce, ki so stimulirani s premijo.

V drugem primeru vzemimo možnost, da ima del delavcev realne norme, drugi del pa norme, ki jih ne more doseči. V tem primeru se odnosi, določeni z ocenami, porušijo v korist delavcev z realnimi normami.

Isti primeri nastanejo lahko tudi med samimi obrati. Nerealno postavljeni standardi, bolje rečeno »neenake startne osnove« prav tako vplivajo na porušenje osnov, postavljenih z ocenami.

Do različnih doseganj norm oziroma standardov najsibo osebnih, skupinskih ali obratnih pa pride tudi zaradi boljšega dela enega dela delavcev in slabšega dela drugih. Tudi v tem primeru so posledice

iste, namreč sprememba odnosov, postavljenih z oceno. V tem primeru je ta sprememba seveda upravičena. To, da je kdo dosegel spremembo odnosov na račun boljšega dela, pa zelo neradi priznamo.

V praksi se ti različni vplivi med seboj različno prepletajo, kar vse spreminja odnose med posamezniki in tudi med delovnimi enotami.

Če vse to upoštevamo, moramo ugotoviti, da v praksi nikdar ne vplivajo na delitev osebnih dohodkov le določila pravilnikov, temveč da imajo isti ali celo večji vpliv še drugi faktorji, kot smo to pravkar videli. Teh faktorjev pa nimamo predpisanih s pravilniki, temveč jih določamo vsak dan sproti ali pa s četrletnimi ali letnimi plani. Prav te veličine pa, kot smo videli, vplivajo na spremembe razmerij med posamezniki in enotami in na ocene del in delovnih mest v pravilnikih.

Za uvajanje grupne tehnologije, linearne programiranja in snemanja časov so bili angažirani tudi zunanji sodelavci. Ali nam lahko poveste kaj več o vzrokih in namenu takega angažiranja?

Odgovor na to vprašanje je pravzaprav zaključek, ki se vsiljuje ob ugotovitvah v odgovoru na drugo vprašanje. Če hočemo delitvene odnose med posamezniki in med delovnimi enotami čim bolj urediti, tega ne bomo dosegli niti z večjo centralizacijo delitve niti z večjo decentralizacijo, pa tudi ne samo s spreminjanjem osnovnih ocen v pravilnikih. Urediti je treba optimalno možno določanje tehničnih norm, optimalno možno predvidevanje planskih standardov, ki vplivajo na delitev osebnega dohodka (plan realizacije, števila zaposlenih, planske cene itd.). To pa je dolgotrajno in tehnično težko izvedljivo delo. Zato je povsem normalno, da angažiramo pri reševanju teh nalog tudi zunanje sodelavce. V državi je danes nekaj zavodov, ki se načrtno ukvarjajo samo s takimi problemi, zato nam lahko ti strokovnjaki najhitreje pomagajo pri reševanju teh problemov. Prav zato, da se pričnejo urejevati časi, je naše podjetje sklenilo pogodbo z Zavodom za produktivnost dela v Ljubljani. Njihov sodelavec bo skupaj z našim oddelkom in delavci iz priprave dela pričel načrtno urejevati tehnične norme. Druge specializirane službe v podjetju, ki rešujejo druge naloge, pa sodelujejo z drugimi strokovnjaki, tako pri uvajanju planskih cen, linearnem programiranju itd.

Čim hitreje reševanje problemov, ki bo pripomoglo k povečani produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja, pa ni nujno le zaradi prehajanja na skrajšani delovni čas, temveč tudi zaradi vedno težjih pogojev gospodarjenja in vpliva zunanjega tržišča.

Znano je, da ste republiški poslanec. Zanima nas, s katerimi težavami se pri tem delu največkrat srečujete?

Kot republiški poslanec imam podobne probleme, kot jih imam tudi v našem podjetju. V podjetju sodelujem pri izdelavi in izdelujem predloge pravilnikov, v republiški skupščini pa sodelujem pri izdelavi zakonov. Ene in druge pa je težko sestaviti tako, da bi z njimi zadovoljivo rešili vse probleme.

Ali bi hoteli še sami dopolniti najin razgovor?

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Na sejah meseca avgusta je upravni odbor razpravljal o pripravi materiala in predlogih, ki so bili posredovani v razpravo in odobritev delavskemu svetu, razpravljajal o gradnji stanovanj v Dobji vasi in stanovanjski problematiki železarne nasploh, o okvirnem predlogu plana proizvodnje za naslednje leto, o sodelovanju med slovenskimi železarnami in predlogu za višino nadomestila za bolezen do treh dni.

Ob obravnavi poročila o poslovanju naše železarne v prvem polletju letošnjega leta se je upravni odbor najdalje zadržal pri ugo-

stanovanj v gramoznici in predvideni gradnji v Dobji vasi pa po mnenju upravnega odbora ne bi smeli pozabiti še na ostalo redno gradnjo stanovanj.

Za gradnjo stanovanj pa so potrebna finančna sredstva. Z namenom, da bi teh pri gradnji objektov družbenega standarda lahko zbrali čimveč, je bil v razpravi načrt predlog, da bi naša železarna pričela s prodajo že zgrajenih stanovanj, s katerimi sicer razpolaga. O možnostih in pogojih kreditiranja za gradnjo stanovanj v Dobji vasi so se zastopniki naše železarne že dogovarjali s predstavniki Kreditne banke Celje, podružnice Slovenj Gradec. Po informacijah, ki so bile na osnovi teh razgovorov posredovane upravni odboru, je ta način zbiranja sredstev, kreditiranja ter zasnove izgradnje odobril, osvojil pa tudi predlog za prodajo že obstoječih stanovanj.

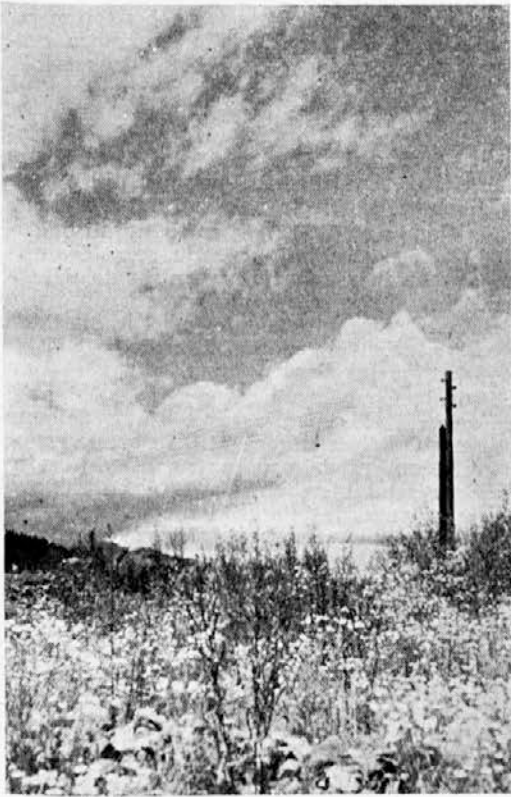
Za osnutek gospodarskega načrta za naslednje leto, ki ga navadno sprejemamo šele proti koncu koledarskega leta, je bilo povedano, da ustanove in zavodi, ki se s tem ukvarjajo, od delovnih organizacij že vedno prej zahtevajo osnovne podatke in postavke svojih planskih predvidevanj. Iz tega vzroka moramo že prej pripraviti izdelavo našega gospodarskega načrta za naslednje leto. Zaradi situacije, ki se zadnje čase pojavlja na področju prodaje izdelkov črne metalurgije, v našem okvirnem predlogu plana proizvodnje za naslednje leto ne računamo s povečanjem plana. Sprememba naj bi nastala le v strukturnem odnosu med SM in elektro jeklom. Tonažno naj se okvirni plan proizvodnje proti letošnjemu letu ne bi spremenil, nasprotno predvidevamo malenkostno znižanje na račun znižanja proizvodnje SM jekla. Čeprav tonažno ne planiramo večje proizvodnje, pa naj bi se zaradi spremenjenega sortimenta proizvodnje povečala realizacija od letos predvidenih 30 milijard S dinarjev na 32 milijard S dinarjev naslednje leto. Predlog okvirnega plana proizvodnje je izdelan na osnovi razpoložljivih kapacitet in kapacitet, ki naj bi jih v redno ali poskusno obratovanje vključili še letošnje leto.

Dalj časa se je upravni odbor zadržal ob pripravi predloga za višino nadomestila za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni ali nege družinskega člana do treh dni in bodočem povezoivanju in sodelovanju med tremi slovenskimi železarnami.

Ob upoštevanju, da nadomestilo zaradi bolezni ali nege družinskega člana do treh dni

bremeni naša sredstva za osebne dohodke in da je pri tem stremeti tudi za tem, da bi bilo število bolezenskih izostankov čim manjše, je bil izoblikovan predlog, ki je bil že posredovan v razpravo delovni skupnosti, nato pa bo predložen v odobritev delavskemu svetu podjetja.

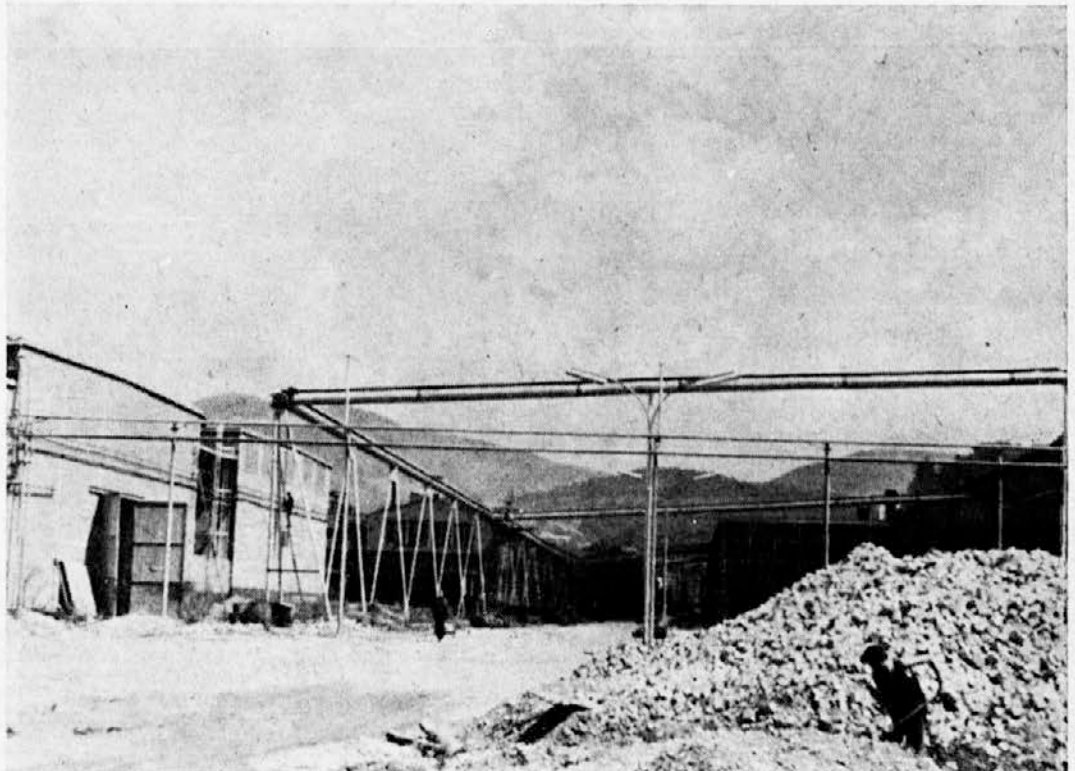
V informaciji, ki je bila posredovana upravni odboru v zvezi s povezovanjem in sodelovanjem med tremi slovenskimi železarnami, je bilo povedano, da je o večjem medsebojnem sodelovanju bil že večkrat govor v okviru združenja jugoslovanskih železarn in gospodarske zbornice SR Slovenije. Konkretnejše oblike takega sodelovanja pa so bile sedaj delno izoblikovane med predstavniki vseh treh slovenskih železarn. Na sestankih predstavnikov slovenskih železarn je bilo ugotovljeno, da integracijske povezave povsod v svetu, posebno pa tam, kjer ekonomika igra sproščeno vlogo, vse bolj postajajo pogoj za vladanje tržišča ter doseganje konkurenčnosti ob zagotovitvi razširjene reprodukcije in proizvodnje poslovnih zmogljivosti. Ugotovljeno je bilo, da povezava, dosežena prek združenja jugoslovanskih železarn, ni vedno zadostna, da so železarne v Sloveniji medsebojno preveč razdvojene in da bi bilo zato v interesu gospodarnosti vseh treh podjetij povečati medsebojno sodelovanje. Pri tem pa bi morali iskati poti, da bi v celoti obdržali popolno samostojnost vseh treh železarn, doseženi pa bi bili večji gospodarski rezultati. Večja uskladitev proizvodnega programa, prodaja na domačem tržišču, zlasti pa izvoz, so dejavnosti, ki bi pri večjem sodelovanju morale povečati poslovni uspeh vseh treh železarn. Večje rezultate bi z medsebojno povezavo raziskovalne dejavnosti ob enakem številu raziskovalcev lahko dosegli tudi pri osvajanju in izpopolnjevanju tehnologije proizvodnje. Pri iskanju poti našega skupnega sodelovanja pa ne bi smeli težiti k osnovanju ločenih virov ali organov, ampak bi morali večje povezovanje doseči prek svojih strokovnih služb z osnovanjem teamskih teles, v katerih bi bili predstavniki vseh treh železarn. Ti predstavniki bi se v takem sestavu morali občasno sestajati zaradi koordinacije in delitve dela. Zaenkrat naj bi povezovanje in koordiniranje dela med slovenskimi železarnami zajelo predvsem področje prodaje, raziskovalne dejavnosti, področje delitve, oskrbe z reprodukcijskim materialom, projektiranje in konstruiranje ter izdelavo normativnih aktov. Prvi sestanki tako osnovanih

Rož ni med železom nikoli preveč

tovljenem finančnem rezultatu in predlagani delitvi ugotovljenega ostanka osebnega dohodka. V razpravi je bilo ugotovljeno, da je uspeh našega poslovanja v prvem polletju sicer zadovoljiv, da pa bo nujno čimprej storiti potrebne ukrepe za znižanje prekomernih zalog materiala in stanja naših dolžnikov. S takim mnenjem in predlogom je bilo sklenjeno, da je poročilo predložiti v potrditev delavskemu svetu podjetja.

Pri razpravi o stanovanjski problematiki je bilo ugotovljeno, da bomo letos in naslednje leto v gramoznici pridobili na novo 139 stanovanj, da pa vprašanje stanovanj s tem za nas še ne bo rešeno, zato je iskati dodatnih možnosti gradnje stanovanj. Pri iskanju teh možnosti se je ponovno obnovila zamisel o izgradnji strnjene stanovanjskega naselja v Dobji vasi. Z gradnjo, pri kateri bi z lastnimi finančnimi sredstvi lahko sodelovali tudi posamezniki, naj bi se pričelo že naslednje leto, tako da bi bila ta stanovanja vseljiva najpozneje do konca 1969. leta. Člani upravnega odbora so to zamisel podprli, menili pa so, da bi gradnjo stanovanj v Dobji vasi, ker bodo stanovanja v gramoznici, vseljiva letos in naslednje leto, bilo organizirati tako, da bi ta bila vseljiva 1969. in 1970. leta. Kljub gradnji

Samo z eno željo. Želel bi, da bi vsi, ki jim kakršnakoli zadeva s področja, na katerem dela naš oddelek, ni jasna, postavili še več vprašanj. Nanje bom prav rad odgovoril.

Tovariš Žnidar, prav lepa hvala za odgovore!

JR

Kocke so pripravljene, ampak tlaka menda vseeno še ne bo kmalu

teamov, ki naj bi bili ločeno po posameznih železarnah, naj bi se izvršili že do prve polovice naslednjega meseca. Zaenkrat je dogovorjeno, da bodo vse tri železarne izdajale enotni bilten tehnične dokumentacije, pri izdaji katerega bodo sodelovali strokovni delavci železarn.

Člani upravnega odbora so predlagani način sodelovanja in povezovanja slovenskih železarn osvojili, menili pa so, da bi bilo tako sodelovanje potrebno tudi na področju izobraževanja in da bi poleg stalnih teamov z naštetih področij dela bilo treba organizirati tudi občasne sestanke odgovornih ljudi z ostalih področij poslovanja, predvsem proizvodnje.

OSTALA PODROČJA POSLOVANJA

Upravni odbor se je seznanil s problematiko, ki nastaja pri vključevanju absolventov MIS v obrate in formiranjem potrebnega fonda za osebne dohodke. Problem nastaja v tem, da proizvodni obrati od absolventov MIS v prvih mesecih ne pričakujejo produktivnosti, ki jo dosegajo ostali zaposleni, zato večjega števila absolventov ne želijo sprejeti. Zaradi trenutnih razmer z naročili obrati tudi ne morejo povečati planov proizvodnje in zato ne želijo sprejemati ljudi nad predvidenim planom zaposlenih, medtem ko vzdrževalno uslužnostni obrati lahko sprejemajo le toliko zaposlenih, kot jih imajo določenih s planom, sicer ne bo obdržana dosežena produktivnost dela v železarni. Zaradi potreb po izboljšanju kvalifikacijskega sestava zaposlenih pa bi absolvente MIS bilo vsekakor treba sprejeti na delo. Upoštevajoč vzroke, ki so vplivali na sprejem absolventov MIS v železarno, je upravni odbor po širši razpravi sklenil:

da je treba vse letošnje absolvente MIS, ki se želijo zaposliti v železarni, sprejeti na delo. Za vse absolvente, ki jih bodo imeli obrati nad predvidenim planom zaposlenih, dobijo dodatna sredstva za osebne dohodke za čas od 1. septembra do 31. oktobra 1966. Obrati, ki absolventov MIS v tem času ne bodo uspeli vključiti v cenike del, morajo dostaviti upravnemu odboru utemeljen predlog za izjemno podaljšanje tega roka, ki se jim lahko podaljša največ za en mesec ali do 30. novembra 1966.

Za vsakega absolventa MIS nad določenim številom zaposlenih dobi obrat na mesec 522 N dinarjev neto osebnih dohodkov. Število absolventov, ki jih bo imel obrat nad planom, javlja kadrovska služba ustreznim službam do 1. septembra letos in se to število do konca leta ne menja.

Sredstva za osebne dohodke absolventom MIS, ki jih bodo sprejeli obrati nad s planom

določenim številom, se oblikujejo iz skupnega fonda osebnih dohodkov pred delitvijo.

V primeru, da absolventi MIS takoj prevzamejo dela po ceniku del in so upravičeni na večje osebne dohodke, se ti pokrivajo iz fonda osebnih dohodkov obračunske enote.

Do 30. oktobra oziroma najpozneje do 30. novembra 1966 morajo obrati urediti potrebno zamenjavo na delovnih mestih. Po tem času preidejo absolventi v redni stalež obrata.

Ob obravnavi načina formiranja osebnih dohodkov in izplačila osebnih dohodkov MIS je bilo ponovno načeto vprašanje premijskega pravilnika in njegovih meril ter kriterijev. Ugotovljeno je bilo, da je na dopolnjeni premijski pravilnik, ki je v veljavi šele dva meseca, vrsta pripomb, da pa delovanja premijskih meril in kriterijev v tako kratkem času, kot ti delujejo, še ni mogoče v celoti oceniti ali oceniti pravilnik kot nezadovoljiv. Člani upravnega odbora so ugotavljali, da so obratniki pokazali, da so v sedanjem sistemu kriterijev nekatera nesorazmerja, ki jih bo kazalo dopolniti, da pa gre tudi za vprašanje večje osebne odgovornosti in zadolžitve premijskih delavcev. Prevladalo je mnenje, da se morajo premijski upravičenci najprej seznaniti s premijskimi kriteriji in merili, nato ugotoviti, kako ti na posameznih področjih delujejo in na podlagi tega ugotoviti, kaj bi bilo potrebno spremeniti ali dopolniti. Z namenom, da bi ugotovili, kako delujejo premijska merila in kriteriji na posamezna delovna mesta in da bi premijske upravičence spodbudili k večji prizadevnosti, je bilo sklenjeno:

— vse premijske upravičence je treba zadolžiti, da najpozneje do 15. septembra 1966 sporoče, kako so si zadali lastni akcijski program za izboljšanje dela in poslovanja, da bi lahko dosegali postavljena premijska merila in kriterije.

Na obvestilo družbenega sklada za šolstvo občine Ravne na Koroškem, da je našemu predstavniku v njihovem upravnem odboru tovarišu Dušanu Müllerju potekel mandat in da naj namesto njega določimo novega člana, se sklene, da se v upravni odbor družbenega sklada za šolstvo občine Ravne na Koroškem imenuje tovarišica Betka Hribernik.

Na predlog vodstva mehanskih obratov se je tovarišu Ivanu Robinu za izredno prizadevnost pri usposobitvi kalilnega stroja v vzmetarni v smislu določil 56. člena pravilnika o delitvi osebnih dohodkov odobrila enkratna nagrada v znesku 100 N dinarjev.

Prošnja skupščine občine Zenica, da bi z njihovega področja sprejeli v našo železarno določeno število udeležencev, ki so letos končali osemletko in jim omogočili, da bi se izučili raznih poklicev, je bila odklonjena, ker

zaradi pomanjkanja učnih mest ni mogoče ugoditi niti prošnjam vseh učencev, stanujočih na tukajšnjem področju.

Prošnja elektrotehniškega društva podružnice Ravne na Koroškem, da bi naša železarna za njihove člane, zaposlene v naši železarni, za predvideno strokovno ekskurzijo v Avstrijo in Čehoslovaško prispevala del finančnih sredstev in odobrila potrebno odsotnost iz podjetja, je bila ugodno rešena in odloženo:

— da za vsakega našega udeleženca za kritje stroškov ekskurzije prispevamo po 150 N dinarjev ali za vseh 19 udeležencev 2.850 N dinarjev;

— za čas strokovne ekskurzije se jim odobri odsotnost iz železarne. V ta namen morajo izkoristiti dva dni svojega rednega letnega dopusta in pripadajočo prsto soboto za mesec september letos, medtem ko se jim za preostali dan odobri izredno plačani dopust.

Odobri se sodelovanje naše železarne na metalurških športnih igrah, ki bodo 28. in 29. avgusta letos v Štoreh. Poleg izredno plačanega dopusta za udeležence tekmovanja se za kritje stroškov udeležbe prispeva še 250.000 S dinarjev, ki jih je nakazati TO sindikata.

Za člane naše DPLB, ki so se morali udeležiti šolskega streljanja v Pulju, se za čas njihovega bivanja na vajah v smislu določil 20. člena pravilnika o izdatkih za potne in druge stroške, ki se priznavajo med materialne stroške, priznajo enotne dnevnice v višini 5000 S dinarjev brez nočnine.

Prošnja izobraževalnega centra, da bi naša železarna tako kot za svoje člane delovne skupnosti tudi za učence MIS in ostale zaposlene v izobraževalnem centru, ki se hranijo v domu železarjev, plačala 15% od njihove prodajne cene, je bila odklonjena, ker je izobraževalni center samostojni zavod z lastnim financiranjem in morajo vprašanje prispevka za prehrano učencev MIS in ostalih zaposlenih urediti sami z upravo doma železarjev.

Prošnji reševalne postaje Ravne na Koroškem, da bi naša železarna krila stroške izdelave antenskega stolpa in konzol za ureditev UKV omrežja, je bilo delno ugodeno in odobreno, da krijemo 25% nastalih stroškov, medtem ko naj preostale stroške krijemo druge delovne organizacije, ki bodo UKV omrežje tudi uporabljale. Ker bomo UKV omrežje, če bo urejeno, pri nas uporabljali samo za potrebe DPLB, naš prispevek bremeni poslovne stroške podjetja.

Na vlogo delavskega muzeja za popravilo nekaterih eksponatov in dopolnitev železarske zbirke je bilo odobreno, da se po predračunu, ki ga je dostavilo vodstvo delavskega muzeja, na stroške reklame in propagande naše železarne odobri popravilo in obnova repača.

V upravni odbor muzeja se za predstavnika naše železarne imenuje inž. Rado Jelerčič.

Odobri se, da se za izpopolnitev železarske zbirke odstopijo delavskemu muzeju stari stroji, ki za našo železarno niso več uporabni.

Prošnja gasilskega društva Ravne na Koroškem, da bi naša železarna prispevala del finančnih sredstev in tako omogočila udeležbo njihovi pionirski desetini na mednarodnem gasilskem tekmovanju v Karlovcu, je bila ugodno rešena in jim je bila za te namene dodeljena enkratna dotacija v znesku 100.000 S dinarjev.

Na prošnjo stanovanjske zadruge Navrški vrh, da bi se nekaterim njenim članom letos še dodatno odobril dolgoročni kredit za gradnjo stanovanjskih hiš, je bilo ob ugotovitvi, da so sredstva za te namene letos že v celoti izčrpana, sklenjeno, naj gospodarsko računski sektor izdela predlog za spremembo sklada skupne porabe in naj iz sredstev, namenjenih za neinvesticijsko dejavnost, v letošnjem letu izdvoji ustrezni znesek. Predlog je posredovati upravnemu odboru, nato pa, če ga bo ta osvojil, v odobritev delavskemu svetu podjetja.

Na predlog komisije za racionalizacijo se je Janku Gnamušu, diplomiranemu inženirju metalurgije, za izdelani predlog izboljšane tehnološkega postopka pri kaljenju lahkkih skobeljnikov ob upoštevanju ekonomskega izračuna prihrankov in določil 52. člena pravilnika o delitvi osebnih dohodkov odobrila enkratna nagrada v višini 1200 N dinarjev.

Cvetoči del železarne

Idila

Pritožbo, ki jo je zoper odločitev komisije za racionalizacije naslovil na upravni odbor tovariš Jože Šuler, je vrniti komisiji z nalogo, da predlog njegove tehnične izpopolnitve ob upoštevanju navedb v pritožbi ponovno pregleda in ugotovi njeno upravičenost.

Na predlog komisije za kadre in delovna razmerja je bilo odobreno:

— V železarni zaposlenemu Cirilu Ruparju se izjemoma dovoli vpis v III. razred TSS — oddelka za odrasle na Ravnah, pod pogojem da prej po učnem programu te šole opravi manjkajoče izpite iz prvega in drugega razreda. Če bo izpite, katerih stroške plača sam, uspešno opravil, se nato lahko vpiše v III. razred.

— Jožetu Jeseneku se za čas, ko bo kot izredni slušatelj obiskoval TSS — oddelek za strojništvo v Mariboru, odobri iste ugodnosti, ki veljajo za ostale naše člane delovne skupnosti — izredne slušatelje.

— Ker morajo naše štipendistke Magda Kos, Stanka Petrič in Irena Novak po končani šoli meseca julija opraviti še obvezno prakso v šolskem centru pri TAM, za kar ne prejmejo nagrade, niti zaradi končane šole niso več upravičene do štipendije, se jim ob upoštevanju vzrokov njihove zadržanosti v Mariboru izjemoma odobri izplačilo štipendije še za mesec julij 1966.

— Mirku Krajncu se je izjemoma odobrila štipendija na TSS — metalurškem oddelku v Ljubljani, pod pogojem da podpiše obvezo, da se bo po končanem šolanju na TSS takoj zaposlil v železarni. Izjema je bila letos v njegovem primeru storjena zaradi tega, ker mu je bila štipendija za šolanje na tej šoli odobrena že lansko leto, vendar zaradi prezasedenosti ni bil sprejet.

— Predlog za povišanje štipendij za kovinarske in metalurške poklice na MIŠ ter za ostale srednje, višje in visoke šole, ki ga je pripravila komisija za kadre in delovna razmerja, je upravni odbor odobril in sklenil, da ga je v nespremenjeni obliki predložiti v potrditev delavskemu svetu podjetja.

— Našemu sodelavcu Francu Hrastniku, ki odhaja na nadaljevanje študija, se je kot našemu dolgoletnemu, prizadevnemu in vestnemu sodelavcu izjemoma odobrila štipendija v dvakratnem znesku, ki je določen za vrsto šol, v katero se bo vpisal. Za čas študija mu delovno razmerje v železarni miruje in se mu po vrnitvi v železarno pri pridobivanju pravic iz dela ne šteje v prekinitev.

SLUŽBENA POTOVANJA V INOZEMSTVO

— Na predlog tehniškega sektorja se je Karlu Vogrincu odobrilo tridnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo z nalogo, da se pri Siemensu udeleži posvetovanja o temi »Siemensova merilna in avtomatska tehnika v železarnah«.

— Za obisk nekaterih jeklarn v Angliji je upravni odbor odobril direktorju Gregorju

Klančniku sedemdnevno službeno potovanje v to državo.

— Na predlog komercialnega sektorja se je Maksu Viterniku za naslednje obdobje za opravljanje nujnih potovanj in poslov v zvezi z dobavo ferolegur odobrilo pet avstrijskih dnevnic, ki jih lahko izkoristi po že osvojenih kriterijih.

— Na predlog tehniškega sektorja se je inž. Janezu Permanu in Filipu Rožancu odobrilo šestdnevno službeno potovanje na Poljsko.

— Na predlog vodstva OTKR se je inž. Mitji Šipku in inž. Srečku Slemeniku odobrilo službeno potovanje v Vzhodno Nemčijo, kjer se bosta udeležila kongresa o preiskavi materiala. Inž. Mitji Šipku se je dodatno odobrilo še obisk firme Krautkrämer v Zahodni Nemčiji, kjer bo prisostvoval strokovnemu seminarju o preiskavi materiala z ultrazvokom. Za izvršitev te naloge se je inž. Slemeniku odobrilo šest vzhodnonemških, inž. Mitji Šipku pa šest vzhodnonemških in ena zahodnonemška dnevnic.

— Na predlog tehniškega sektorja se je inž. Janezu Bratini in inž. Jožetu Geršaku odobrilo enodnevno službeno potovanje v Avstrijo.

— Za nujno operativno urejevanje poslov v zvezi z nabavo ferolegur in ostalih vprašanj

s tega področja se je direktorju Gregorju Klančniku za naslednje obdobje odobrilo pet avstrijskih dnevnic, ki jih bo obračunaval na podlagi opravljenih potovanj.

— Na predlog komercialnega sektorja se je inž. Božu Cimermanu odobrilo šestdnevno službeno potovanje na Poljsko.

— Na predlog skupščine občine Ravne na Koroškem se je odobrilo, da direktor Gregor Klančnik v drugi polovici meseca septembra letos odpotuje na Češkoslovaško kot član delegacije, ki bo vrnila obisk pobratimskemu mestu Zdaru.

— Za kritje stroškov priprave naših najboljših telovadcev za svetovno prvenstvo v Dortmundu se odobri prispevek naše železarne v znesku 50.000 S dinarjev.

Upravni odbor je na svojih sejah obravnaval še razne druge predloge, posamezne pritožbe in prošnje za odobritev izredno plačanih in neplačanih dopustov. Predlogi in pritožbe so bili po sklepu upravnega odbora posredovani v ugotovitev in rešitev ustreznim strokovnim službam ali komisijam. Odgovori na prošnje za nabavo materiala, izredno plačana ali neplačana dopusta pa dostavljeni v pisni obliki v vednost posameznim proslcem. -et

Odgovornost za lastno delo

Vsaka družba se razvija v določenem logičnem zaporedju; tako kot je bilo za prvo obdobje nastajanja in razvoja naše družbe značilno administrativno in centralno vodenje ter upravljanje, je danes povsem normalno, da že o približno 70 odstotkih ustvarjenega dohodka odloča delovna skupnost sama.

Nas predvsem zanima, kaj je ta kvaliteta prinesla novega. Pogosto namreč pravimo, da zgolj z znanjem abecede proizvajalec ne bo gospodaril. Ali to pomeni, da mora na stopnji družbeno ekonomskega, političnega, tehničnega in tehnološkega razvoja, kakršen je, biti proizvajalec v znanju enak tehniku, ekonomistu, pravniku, inženirju?

Odgovor na to ni preprost. Zlasti ne, ker je zahteva skrajna. Toda veliko tega, kar vedo naši intelektualci, naj bi vedel, čeprav ne v podrobnosti, sleherni naš upravljavec.

Ker pridobivanje znanja ni avtomatično, zlasti ne samo skozi prakso, bo potrebno veliko več storiti za sistematično izobraževanje in kulturno vzgojo. Ob vsem povedanem pa je potrebno še pristaviti, da družbene izkušnje, pridobljene ob vsakdanjem poštenem delu, ne gre dajati v nemar. Nove družbene razmere porajajo namreč tudi novo zavest, čeprav ta seveda ne nastaja avtomatično.

Kaj pa družbeno ekonomski in proizvodni odnosi? Na srečo ali nesrečo jih ni mogoče predpisati, te v okviru danih družbenih razmer, veljavnih moralnih in etičnih norm oblikujejo delavci z vsakodnevnim stikom sami. Razmišljanje o tem je posebej po reformi več in prav bi bilo, da bi v delovnih organizacijah pri tem tudi kaj konkretnega storili. Ni namen zapisa dokazovati vzroke za nastanek takih ali drugačnih medsebojnih odnosov, povedano želimo le spraviti v odnos z občuteno odgovornostjo za lastno delo.

Beseda odgovornost je zlasti zadnje čase zelo v rabi. Govorimo o individualni in kolektivni odgovornosti, o moralno politični, partijski, kazenski itn. Vse to ne brez

vzroka. Že pred tem smo namreč povedali, da so se korenito spremenili objektivni pogoji gospodarjenja, da proizvajalec v resnici postaja gospodar in da objektivne okoliščine zaostrojujejo osnovna razmerja ljudi. Vedno bolj izginja iz našega aktivističnega jezika beseda, mi smo..., storili smo napako..., vsi smo odgovorni... V zamenjavo smo pa postavili besedo v prvo osebo, npr.: pripravil je..., služba je storila napako..., direktor je zakrivil... Vse to ne pomeni, da delovna skupnost, delavski svet, upravni odbor ne odgovarjajo več, vendar ta odgovornost postaja jasnejša. Relacija priprave strokovne študije za sprejem na samoupravnem organu in odločitev samoupravnega organa je bolj jasna in poštena.

Besede, da je odgovorno delo v samoupravni družbi najvišje moralno in materialno priznanje, ki ga družba lahko da posamezniku, zato niso le slučajno pogosto rabljene, temveč v procesu zaostrovanja odgovornosti povsem logične. Zavedamo se, da je družbena reforma z zaostritvijo odgovornosti zadela ob najtanjša občutja človekovega jaza — miselno prevzgojo in pomeni spoprijeti se z nečim, kar je stihijsko nastajalo skoraj več kot dve povojni desetletji, vendar poti nazaj ni. Zato klic po poštenem delu, poštenih in korektnih medsebojnih odnosih. Hkrati pa je še aktualno, v kolikšni meri je človek na vodilnem delovnem mestu ob relativno razviti samoupravi še lahko povzročitelj slabega, in če še lahko, odvisno od osebnih značajskih črt, oblikuje odnose po svoje. In, koliko sistem v svojem dinamičnem in protislovnem razvoju morda spodbuja k nemoralni in osebni neodgovornosti.

Nekateri mislijo, da v praksi pojmovno ni mogoče razmejiti osebne od kolektivne odgovornosti, češ da so razmerja, če sploh gre za kakšna razmerja med kategorijama, zelo nejasna. Slišati je, da je odgovornost pojav, ki je zasebna stvar, da družba ob tem sicer zaznava določena razmerja, ki pa nanje ne more vplivati, češ odnosi so v celoti značajska kategorija. Vemo pa, da

se prav skozi medčloveške odnose izraža enakopravnost in spoštovanje, tovarištvo, humanizem, občutek odgovornosti. Družba zato ureja področje vedenja in ravnanja ljudi. Za nekatere kršitve predpisuje posledice, vendar pa večina vedenjskih norm, zlasti moralnih, ni sankcioniranih. Tam je torej vedenje odvisno od volje in zavesti človeka samega. Tu pa zadevamo ob drugo, dokaj zahtevnejšo stran medčloveških odnosov in ravnanj posameznih članov neke družbe. Če je ta družba urejena na načelu spoštovanja, tovarištva in demokratičnosti in to temelji na delu, potem so ti odnosi bistvena kategorija medčloveških odnosov nasploh. Moralno presojanje človekovega vedenja bi morali zato velično bolj ceniti. Čutimo namreč premalo spoštovanja, zlasti v proizvodnji, vedenje pa je včasih osuplo tehnokratsko.

Dnevno se tudi še srečujemo z na videz drobnimi in nepomembnimi pojavi. Nič nas na primer ne moti, ko zremo za uspele »zveze« in brez teh skoraj že ni bilo več moč kaj doseči. Podkupnine, vzdevek »gospod«, so postale norma ravnanja, ki ni bil nič več posebne vrste medsebojni odnos ljudi. Pri ljudeh, ki jim je tak, v resnici nenavaden način obnašanja namenjen, pa vzbuja posebna občutja veljave. Od tu do občutka nadrejenosti je zato zelo kratka pot. Se več, tako pridobljeni nazori se razbohotijo, preidejo v zavest in se uveljavijo na temeljnih področjih življenja — odločanju v delovnih razmerjih, delitvi dohodka itn.

Čedalje pogostejše je tudi prepričanje, ki je, moram priznati, dokaj čudno in v praksi pogosto, da voljenemu funkcionarju ali vodilnemu delavcu v delovni organizaciji ni potrebno polagati računov pred volivci ali samoupravnimi organi, da so mu z izvolitvijo ali imenovanjem ljudje zaupali odločanje v njihovem imenu.

Kdo naj se spoprime s takimi stališči? Občani, člani delovne skupnosti, organizirane subjektivne sile? Toda po večini so nosilci takih stališč tudi organizirani. Začarani krog, bi rekli pojavi, pa je vendarle prividne narave. Nedavni dogodki so nam dokazali, da je moč obračunati tudi z najvidnejšimi osebnostmi, če so postale nosilec ali zagovornik starih idej. To bo potrebno storiti tudi v delovnih organizacijah in v komuni.

Problem je tudi v tem, da naš občan, delavec, odločilno še ne vpliva na dogajanje v samoupravni skupnosti. Kaj radi mu ob tem očitamo nizko politično in idejno raven ter zavest. Nič čudno ni torej, če so v praksi negotova celo najpreprostejša hotenja in stališča. Delovna skupnost bojda še ni dovolj zrela za tehtne razprave, delavci se vse preveč zanimajo za delitev dohodka, vse premalo pa za pomembna, včasih celo investicijska vprašanja, očitajo vodilni. Nikoli pa ne pomislijo, čemu so naši proizvajalci na tako nizki stopnji družbene zavesti in kaj so storili za njihovo višjo družbeno, strokovno in kulturno raven.

Vse prevečkrat so tudi najrazličnejše službe v delovni organizaciji dvomljive strokovnosti. Celo v velikih delovnih organizacijah vodijo kadrovske ali splošno službo le ljudje z dokončano osnovno šolo. V občinah smo z neko anketo ugotovili,

da zahtevajo pravilniki za 60 % vodilnih delovnih mest kar visoko izobrazbo. Zakaj so vodilna mesta — seveda so zahteve, zlasti kadar gre za direktorja, zelo raztegljive — tako visoko postavljene?

Že predtem je bil govor o dopolnjevanju individualne in kolektivne odgovornosti, sedaj bomo skušali to trditev utemeljiti s primeri iz samoupravne prakse.

Pogosto letijo očitki na naš samoupravni sistem, češ da je zapleten, delovna pot dolga in zato neučinkovita. Za nekatere samoupravne organe pravimo, da dopolnjujejo samoupravni sistem samo zavoljo kontinuitete ob očitnem zavlačenju itn. Čemu nam bodo samoupravni organi v delovnih enotah, ko nas je reforma opozorila na hitro in učinkovitejše delo? Res, vendar je za učinkovitost dela moč storiti mnogo več in ukinitve ni edina pot k racionalizaciji. Brez škode pa bi bilo lahko opustiti organe, ki doslej zares niso prispevali k demokratizaciji samoupravljanja. Prevladuje celo mnenje in je nevarno, da samoupravni organi niso zreli za pametne odločitve, zlasti ne, kadar gre za tehnično in ekonomsko zahtevnejša vprašanja z utemeljitvijo, da npr. delavski svet, tako raznolik v svoji izobrazbi, v pomembnejših in strokovnih vprašanjih ne more tehtno odločati, saj ta vprašanja povzročajo preglavice celo strokovnjakom.

Povsem razumljivo je, da npr. seja delavskega sveta ne more biti »strokovna«, če so člani s problematiko, o kateri naj se odločijo, slabo seznanjeni. Drug tak problem so alternativne študije, ki bi jih pripravljali morali predvideti. Ti se pojavljajo v vlogi posameznika (ekonomista, inženirja, tehnika) ali strokovne službe. Tu torej samoupravni organ ni odgovoren za strokovnost študije. Žal le premalo kliče na odgovornost za slabo študijo ali nakup nesodobne investicijske opreme. Od posameznikov — strokovnjakov ali strokovnih služb — se zato zahteva strokovnost in precejšnja stopnja zavesti ter občutna osebna odgovornost. Seveda bi bilo napak, če bi menili, da delavski svet ali drug samoupravni organ moralno politično ne odgovarja za odločitve, ki jih je bil predtem z večino sprejel. Med drugim poznamo tudi različne stopnje odgovornosti in so odvisne od narave dela. Pri tem mislimo na posledice, ki jih lahko ima slabo in nevestno opravljeno delo. Delo pri stroju je zahtevno, vendar je delavec, če je upošteval tehnološki postopek, atestne predpise, norme ali drugo, svojo odgovornost pri delu izvršil. Odgovorno vodilno delo, ki ga materialno tako tudi vrednotimo, pa lahko zaradi pomanjkanja čuta odgovornosti povzroči delovni organizaciji, komuni in naprej, neprecenljivo škodo. Saj se to delo pojavlja na nivoju strokovne priprave in izvršitve. Ko bi vedno in povsod tako razumeli razmerja med osebno in kolektivno odgovornostjo, bi ne bilo dvomov.

Pa še na nekaj pogosto pozabljamo. Na pohvalo in grajo. Ne cenimo ju dovolj, čeprav sta za utrjevanje odgovornosti izredno pomembni. Graja, če je osebna in potrebna, dobronamerna in tovariška, izredno krepi občutek osebne odgovornosti pri delu. To velja tudi za pohvalo.

Milan Safošnik

Reforma deluje

Prijetno je pisati o dobrih časih in lagodnem poslovanju. Časi, ko so kupci postajali pred železarnami in posebno pred našo železarno ter prosili za našo robo, so minili.

Za vsako naročilo je treba prizadevanj, preden nam ga uspe dobiti.

Zato se je treba pri vseh naročilih potruditi, da jih v pogodbenem roku izvršimo.

Naročil nam primanjkuje. Takšno je stanje tudi z vzmetarno. Ker so z reformo nastopili ostrejši odnosi med proizvajalci in kupci, so se sedaj pojavile tudi nove, ostreje zahteve pri sklepanju pogodb.

Tako je npr. Metallka iz Ljubljane naročila 6. avgusta 1966 vzmetne palice v količini 213 ton (kaljene in upognjene), katere moramo dobaviti do 30. septembra 1966. Količnik jeklo do navedenega roka ne bo odpremljeno (in to vsa količina), bo naročnik naročilo storniral.

Pogoji se zaostrojujejo, zato izpolnjujmo naše pogodbene obveznosti, če hočemo, da bomo imeli delo.

Razen tega bomo nekatere izdelke morali narediti za zalogo.

Tako delajo tudi inozemska podjetja, zato da so sposobna hitro dobaviti robo iz skladišča.

Čimprej bo potrebno iz naše špedicije prenesti razne stroje v adjustažo valjarne. Na ta način bo špedicija dobila prostor za skladiščenje zaloga.

F. B.

Naša mesečna realizacija in problemi prodaje

Odprema blaga v avgustu je znašala 5983 ton in je torej med največjimi mesečnimi odpremi do sedaj. Odprema v posameznih mesecih niha enako kot v lanskem letu. Medtem ko je tonaža prodane robe kar zadovoljiva, pa ne moremo biti zadovoljni s prodajno ceno. Zaradi določenega zastoja v prodaji brzoreznejših jekel in legiranih konstrukcijskih jekel smo bili namreč primorani vzeti tudi nelegirane kvalitete zvrsti C in CK, ki nam seveda povprečno ceno naših izdelkov znižujejo. Zato ob zaključku meseca, ko pišemo to informacijo, ocenjujemo odpremo v avgustu na vrednost 2,45 milijarde S din.

Ker na jugoslovanskem tržišču še ni pričakovati izboljšanja tržnih razmer s plemenitimi jekli, smo bili primorani prodati tudi vnaprej nekaj tisoč ton jekla zvrsti C in CK.

Naša SM peč (martinovka) je za proizvodnjo teh kvalitet nerentabilna in jo bomo zaradi tega za nekaj časa ustavili. Večino potrebne surovega jekla bomo vili v naših pečeh, nekaj surovega jekla bomo pa še dodatno nabavili iz železarne Sisak v obliki gredic.

Stanje prodaje plemenitih jekel na domačem tržišču se še ne izboljšuje. V zalogah veletrgovin z jekli in v zalogah v industriji ležijo še precejšnje količine uvoženih jekel. Na drugi strani pa po reformi industrija še ni krenila s tistim tempom naprej, kot je to želeli. V neprijetnem položaju ni samo naša železarna, temveč tudi železarne Jesenice, Nikšić in Štore, ki delno izdelujejo kvalitete, ki jih tudi mi delamo. Računa se, da bomo imeli v SFRJ že drugo leto viška v kvalitetenih in plemenitih jeklih skupno za 30.000 ton.

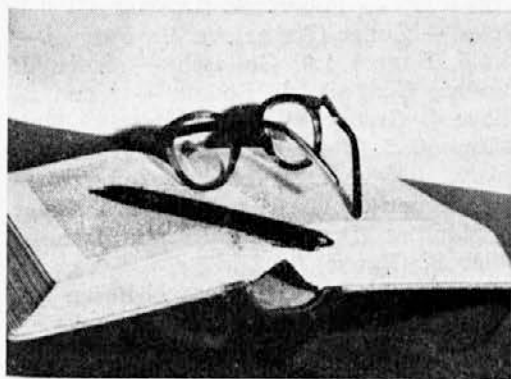
Zaradi tega bodo morale vse jugoslovanske železarne, posebno pa naša železarna, svoj izvoz še razširiti, da bi si zagotovile polno zaposlenost.

Točno izpolnjevanje pogodbenih obveznosti, kakovost naših izdelkov, štednja z materiali

Kulturna kronika

Tudi pretekli mesec razen številnih vesellic in plesov ni prinesel kaj prida kulturnih dogodkov in je vse bolj v pričakovanju jesenskega začetka kulturne sezone. Ker pa slovenske založbe vsako leto v tem času pripravijo reklamno razprodajo knjig po znižanih cenah in je tudi za september predvidena taka akcija, ne bo odveč, če za tiste naše sodelavce, ki si ustvarjajo ali pa dopolnjujejo zasebne knjižnice, povemo o tem kaj več.

Najbolj narobe je, če človek pri taki razprodaji brez premisleka seže po tistih delih, ki so najbolj poceni. Le redko so nam-

Prijateljica knjiga

reč med takšnimi knjigami tudi zelo kvalitetni primerki. Pač pa ima smisel kupiti knjigo, ki normalno stane 5000 dinarjev, zdaj pa le 2500.

Sicer pa velja tudi tu isto pravilo kot pri vsakem drugem kupovanju — človek mora vedeti, kaj hoče in koliko zmore. Jasno je, da vseh dobrih knjig, ki bi jih želel, zasebnik nikoli ne more imeti, ker nima ne denarja ne prostora. To si lahko privoščijo le javne knjižnice. Zasebnik si ustvari knjižnico po nagnjenjih. Enega zanima zgodovina, drugega umetnost, tretjega narava, četrtega tehnika itn. Nobelega pomena torej nima, da bi npr. »zgodovinar« kupoval knjige o čebelarstvu ali ribištvu samo zato, ker bi bile pač poceni, prav tako ne bo kupoval romanov, če ne gre za dobre zgodovinske romane ali za življenjepise slavnih osebnosti.

Romani in povesti so sploh vprašanje zase. So primerno darilo za vsako priložnost, so prijetno razvedrilo, svetovna književnost premore res tudi nekaj ducatov pravih mojstrov, toda standardno dobrih je na tisoče, in kje naj zdaj človek začne, kje pa neha kupovati? Roman tudi prebereš enkrat, dvakrat, potem obleži na polici. Če je lep vezan, bo v okras, če ne jemlje dragoceni prostor bolj koristnim knjigam. Kadar pa si človek spet začeli branja, bo hitak stopil v javno knjižnico in si bo tam izposodil, kar bo hotel.

Je pa nekaj knjig, ki bi morale biti v vsaki zasebni knjižnici, ne glede na specialno usmerjenost njenega lastnika.

To so predvsem kak dober atlas, mali

Slovenski pravopis, ki stane le 1500 dinarjev, slovarček tujk, ki prav tako ne stane več, in splošni leksikon. Slednji sicer res ni poceni, je pa enkratna naložba in človek redno sega po njem. Ker pa je Slovenec brez znanja vsaj enega svetovnega jezika skoraj toliko kot nem, spada na knjižno polico seveda še jezikovni priročnik oziroma slovar nemščine, angleščine, francoščine ali ruščine.

Kako pa naj zdaj ljubitelji knjig vedo, katera dela so z njihovih področij na razpolago? Vsaka večja knjižnica (na Ravnah ljudska in študijska) pa tudi vse večje knjigarne imajo vsakoletne kataloge knjižnega sejma v Beogradu, v katerih vse jugoslovanske založbe objavljajo sezname vseh del, ki jih imajo v zalogi, slovenski štirnajstidnevnik Naši razgledi pa redno objavlja vse slovenske in pomembnejše jugoslovanske knjižne novosti.

S takim premislekom in pripravo bomo prav gotovo znali izkoristiti ugodno priložnost in obogatiti naše knjižne police z deli, ki nam bodo v veselje. n. r.

TEHNIČNE IZBOLJŠAVE

Asistent termične obdelave inž. Janko Gnamuš je izboljšal tehnološki postopek pri kaljenju lahkih skobeljnikov. Rezultat izboljšave sta boljša kvaliteta in cenejši tehnološki postopek. Gospodarska vrednost izboljšave znaša 69.700 novih dinarjev letnega prihranka.

Komisija za racionalizacije je dodelila racionalizatorju enkratno nagrado 1200 novih dinarjev.

Ferdo Potočnik, ključavničar pri montaži pnevmatskega orodja, je izboljšal postopek pri montaži priključnih pip. Z uvedbo izboljšave je podjetje prihranilo 8823,25 novega dinarja na leto.

Komisija za racionalizacijo mu je dodelila enkratno nagrado 426 novih dinarjev. K. F.

NAŠI ŠPORTNIKI PRED JESENICAMI IN ŠTORAMI

Zadnjo soboto in nedeljo v avgustu so se na metalurških športnih igrah, ki so bile tokrat v Štorah, pomerili športniki treh slovenskih železarn v atletiki, rokometu, nogometu, kegljanju, streljanju in šahu.

Zastopniki naše železarne so na letošnjih igrah dosegli svoj največji uspeh doslej — osvojili so prvo mesto. Za ta nepričakovani, a vredni uspeh se je potrebno zahvaliti vsem športnikom naše železarne, ki so nas v Štorah res dostojno zastopali. Premagati na športnem polju jeseniške železarje je res vredno vse pohvale.

V kegljanju so bili naši drugi za Štorami, v atletiki tudi drugi za Jesenicami, v streljanju tretji za Jesenicami in Štorami, v šahu drugi za Jesenicami, medtem ko so bili v rokometu in nogometu prvi!

Končni vrstni red:

1. železarna Ravne 13,4 točke,
2. železarna Jesenice 12,6 točke,
3. železarna Štore 11,2 točke.

SLOVARČEK TUJK

abstrahirati — odmisлити, posplošiti, ločiti pojem od stvari

a konto — na račun

apksimativen — približen

dificitarnost — pomanjkanje

direktiva — napotek, navodilo, smernica, nalog

eliminirati — izločiti, odstraniti, odpraviti, izključiti

empiričen — temelječ na izkušnjah, poizkusen, preizkusen, izkustven

filiala — podružnica

hortikultura — vrtnarstvo

intenzifikacija — okrepitev, pojačanje, zaostreitev, poostrenje, stopnjevanje delovne sile in povečanje učinka

kreiran — izdelan, narejen, ustvarjen

NOV MUZEJSKI DOKUMENT

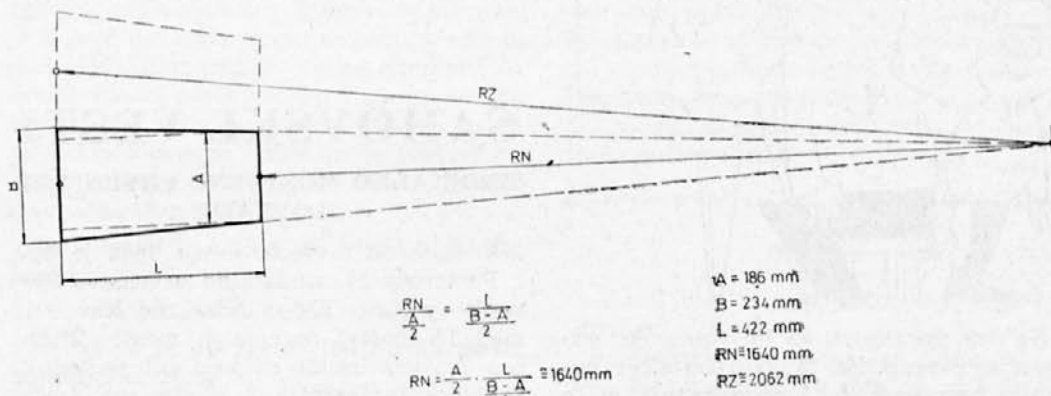
Tovariš Vinko Čibron je v bližini svoje hiše na Prevaljah izkopal razmeroma dobro ohranjeno opeko, iz kakršnih je bil obzidan nekdanji plavž prevajlske železarne za proizvodnjo surovega železa.

Tip opeke je klinast. Iz dimenzij se da izračunati, kakšen premer je imel plavž (visoka peč) na tistem delu, kjer je bil obzidan s to najdeno opeko. Ker je na notranji ploskvi opeka »zažlindrana« približno pet milimetrov globoko v steno opeke, je to dokaz, da je bila opeka v talilni coni plavža, nekje v sedlu.

Enostavna enačba nam pokaže, da je znašal notranji premer plavža, obzidan s to opeko, 3280 mm in zunanji 4124 mm.

Dokument je bil oddan v naš delavski muzej na gradu.

F. B.

Opeka iz sedla prevajlskega plavža

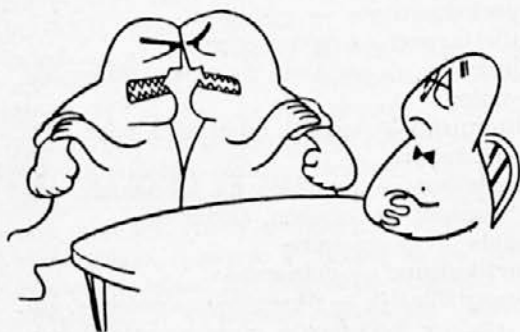
na vseh mestih in visoka produktivnost so pogoji, da se obdržimo na površju gospodarskega vrveža. Kolektiv, kakršen je naš, je ob gornjih osnovah za to sposoben.

F. B.

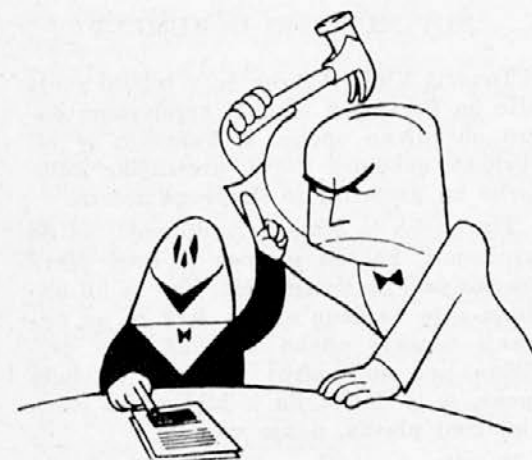
Kako onemogočite sestanke

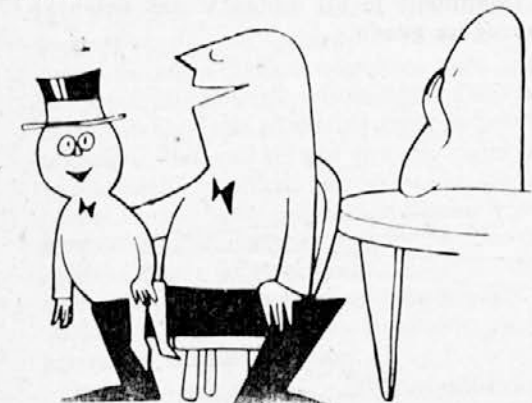
Skličite sestanek, ne da bi pravočasno razposlali vabila.

Dopustite, da Franci in Janez med vso sejo drug drugemu solita pamet. To je imeniitna zabava za vse navzoče.

Zatrite vsak poskus, da bi kdo načel temo, ki ni bila napisana na dnevnem redu.

Na vsa vprašanja, ki jih postavite, odgovarjajte sami. Za to je treba sicer nekoliko žonglirati, toda navsezadnje je to edina pot, kako dobiti pravilne odgovore.

Ustrezite prijateljem, ki bi radi med sestankom telefonirali, in naročite tajnici, naj posreduje vsak telefonski poziv v sejo s sobo.

Branite se! Vsakdo, ki vam ugovarja, je vaš sovražnik!

Mirne duše spremenite na sestanku sprejete sklepe, vendar tega udeležencem ne povejte.

(Po: »Fortschnittliche Betriebsführung«, Bd. 10, Berlin, Beuth-Vertrieb.)

ŠAHOVSKE VESTI

SINDIKALNO MOŠTVENO PRVENSTVO SLOVENIJE

V dneh od 3. do 5. junija 1966 je bilo v Portorožu 18. sindikalno prvenstvo Slovenije v šahu. Ekipe železarn Ravne je med 14 moštvi dosegla 4. mesto. Vrstni red prvoplasiranih ekip je bil naslednji: 1. železarna Jesenice, 2. izvršni svet Ljubljana, 3. Ingrad Celje, 4. železarna Ravne,

5. Elektroprojekt Ljubljana, 6. Litostroj Ljubljana, 7. železarna Štore itd. Letos je moštvo železarn Ravne že četrto zapovrstvo nastopilo v finalu tega tekmovanja in je dosedanjim uspehom dodalo še enega; tako je bila ekipa naše železarn leta 1963 druga, 1964 prva in 1965 četrta v skupni razvrstitvi.

HAMBURG — KOROŠKA 5:5

Dne 6. avgusta 1966 je bil v Dravogradu dvoboj med šahovskim klubom Hamburg in reprezentanco Koroške, ki so jo sestavljali igralci iz Dravograda, Slovenjega Gradca in z Ravep. Gostje so večkratni državni prvaki Zvezne republike Nemčije, zato so koroški šahisti nestrpnost pričakovali dvoboj. Rezultati posameznikov so:

Schmidt — Poberžnik (Dravograd) 0:1, Weiss — Žunec (Ravne) 1/2 : 1/2, Ferwig — Ristič (Ravne) 1:0, Gollasch — Šmon J. (Slovenj Gradec) 1:0, Rodatz — Šmon A. (Slovenj Gradec) 1/2 : 1/2, Ohlenschläger — Jesenik J. (Ravne) 0:1, Schirmer — Grobelnik (Dravograd) 1:0, Zickelbeim — Štumberger (Slovenj Gradec) 1/2 : 1/2, Meier — Mauhler (Dravograd) 1/2 : 1/2, Boch — Kolar F. (Ravne) 0:1.

Posebno lep uspeh je dosegel Rajko Poberžnik, ki je na prvi deski premagal svojega, v šahovskih bojih prekaljenega nasprotnika. Kot celota pa so lep uspeh dosegli tudi igralci z Raven, ki so od štirih možnih točk dosegli dve in pol.

BRZOTURNIR FUŽINARJA ZA AVGUST

Na brzoturnirju Fužinarja za mesec avgust, ki je bil dne 14. avgusta 1966, je bil dosežen naslednji vrstni red: 1.-2. Tržan in Žunec s 13 točkami, 3.-4. Kolar in Burjak z 12 točkami, 5. Erjavec z 11 točkami, 6. Jesenik F. z 10,5 točke itd.

SLOVENSKO ČLANSKO PRVENSTVO

Na slovenskem članskem prvenstvu, ki je bilo avgusta v Ljubljani, je dosegel lep uspeh član Fužinarja Niko Ristič, ki je zastopal koroško tekmovalno skupnost. S 4 1/2 točke je osvojil I. kategorijo, do naziva mojstrskega kandidata pa mu je manjkala samo ena točka.

Inž. J. Žunec

Komplicirano uredništvo

Nekoč je bilo uredništvo našega lista v istem prostoru kot strokovna knjižnica. Ko pa se je knjižnica preselila v novo stavbo OTKR, so se pojavile prve komplikacije. Telefonska številka je namreč ostala ista, kdo ve zakaj pa so na 304 priključili še ekonomista OTKR, tako da je zdaj pravo junaštvo telefonirati tako dolgo, da se končno oglasi tisti, ki bi se človek z njim rad pomenil.

Poleg tega se je uredništvo še preselilo v nekdanje prostore OTKR zraven obračuna TPO ali pod komunalni oddelek, pod kakršnim imenom pač kdo pozna staro hišo, v kateri so bila nekoč stanovanja, in ima zato kompliciran razpored prostorov ter se npr. pride v uredništvo skozi pisarno vhodne kontrole.

Ne reče se pa tudi več »uredništvo Fužinarja«, ampak »služba za tovarniški tisk«. Pa povejte, če ni naše uredništvo zares — komplicirano!

70-krat z državnim grbom na prsih

Razgovor z reprezentantom Adolfom Urnautom

Težko ga je dobiti, da bi se človek z njim lahko v miru pogovoril. Žoga in mreža mu ne dasta miru. Komaj smo ga ujeli, tega večnega popotnika, tik preden je šel na Češko. Po Češki ga je čakal turnir v Italiji, kjer so igrali tudi Japonci, nato pa priprave, in ko bo naš list zagledal bel dan, bo zopet na Češkem, v Pragi na svetovnem odbojgarskem prvenstvu. Izkoristili smo to nedeljsko dopoldne in postavili najboljšemu igralcu OK Fužinar in državnemu reprezentantu Adolfu Urnautu nekaj vprašanj. Rade volje je odgovoril.

Kdaj in kje si rojen?

— 26. julija 1941 na Ravnah.

Kdaj si se začel baviti z odbojko in ali je to edini šport, ki si ga gojiš?

— Začel sem pravzaprav z roketom leta 1956, leto pozneje pa mi je brat Maks kupil žogo in začela sva igrati odbojko kar doma. Leta 1958 me je odkril tov. Filipančič in začel sem redno hoditi na odbojgarske treninge. Pa še en šport sem gojil takrat — smučarski tek. Na Kopaoniku sem bil četrti na 10 kilometrov, zmagal pa je naš Mirko Bauče, v štafeti pa smo bili slovenski prvaki in drugi v državi.

Od vseh športov je ostala samo še odbojka. Najprej se je poslovil od belih stez, potem je odpadel še roket. Pa pustimo, da govori Adolf sam.

— Leta 1958 sem že igral v mladinski ekipi OK Fužinar in isto leto smo postali tudi že slovenski prvaki, na državnem prvenstvu pa smo bili četrti. Takrat sta v ekipi igrala tudi Horvat in Dokl. Naslednje leto smo bili zopet republiški prvaki, v državnem merilu pa smo se že bolje plasirali — bili smo drugi.

In kdaj si prvič nastopil v državni reprezentanci?

— Proti Poljski, leta 1959. Po državnem prvenstvu v Beogradu smo bili namreč določeni v mladinsko reprezentanco kar trije »fužinarji«, Peruš, Pogorevčnik in jaz. Spominjam se še, da smo takrat proti Poljski izgubili 3:1.

Leta 1959 je šel Urnaut v Ljubljano študirat. Do takrat je na Ravnah igral še tudi roket. V Ljubljani se je sicer vpisal pri Odredu, vendar rokomet ni igral več. Leta 1960 ga tudi v odbojgarski vrsti Fužinarja nismo več videli, igral je za mariborski Branik v najvišjem tekmovalnem razredu, Fužinar pa je takrat igral v slovenski ligi. Pridobljene izkušnje v zvezni ligi so se hitro obrestovale in leta 1961 je Urnaut prvič oblekel dres z državnim grbom na prsih, prvič je stopil v člansko reprezentanco FNRJ. In od tega dresa se še danes ni ločil. Vedno bolj pogosto ga nosi.

Leta 1962 ga vidimo zopet v vrsti domačega Fužinarja. Znanje in voljo je vložil tam, kjer je začel in v precejšnji meri pomagal, da je Fužinar zopet postal član zvezne lige. Ko sem ga vprašal, kdaj je bil najbolj srečen, je brez pomislekov odgovoril:

— Ko smo si priborili vstop v zvezno ligo.

Mislím, da to dovolj pove. Bilo je seveda še veliko svetlih trenutkov:

— leta 1964, ravno za njegov rojstni dan, ko so naši premagali Ruse v Dubrovniku kar s 3:0;

— leta 1965 na kupu sveta, ko so prvič premagali Čehe;

— isto leto v Subotici, ko je po turnirju s Poljaki, Bolgari, Madžari in Jugoslovani

Adolf Urnaut

bil proglašen za najboljšega igralca. Lepa kristalna vaza je spomin od takrat.

In še bi lahko naštevali uspešne nastope, osvetlili odlične igre, ki jih je dal Adolf v državnem in fužinarjevem dresu, a bilo bi preveč.

Kolikokrat si že nastopil za državno reprezentanco?

— 65-krat! (Ko boste to brali, bo številka že krepko čez 70!)

Na katerih velikih turnirjih si še sodeloval?

— Leta 1962 na svetovnem prvenstvu v Moskvi, kjer smo bili osmi, leta 1963 na evropskem prvenstvu v Bukarešti, kjer smo bili sedmi, letos potujem zopet na svetovno prvenstvo v Prago.

Ko smo že pri letošnjem svetovnem prvenstvu, kakšni so upi naše reprezentance?

— Igramo v zelo močni skupini s Čehi, Kitajci, reprezentanco Tunisa in Maroka, v finalni del turnirja pa se bosta plasirala samo dva najboljša iz vsake skupine. Za drugo mesto v skupini bo verjetno velika borba med Kitajci in nami. Kitajci pa so zelo dobro moštvo. Hitri so in izredno izenačeni. Pred kratkim so sredi Moskve premagali Ruse kar s 3:0!

In kako bi iz najboljših izbral najboljšo moštvo?

— Ruski napad in češko obrambo.

Sedaj pa še povej, kdaj si bil ob mreži najbolj razočaran?

— Lansko leto na kupu sveta v Varšavi.

Premagali smo že Čehe, nato pa izgubili z NDR (kaže, da so vzhodnonemški športniki za nas pravi kompleks — spomnimo se še na vaterpolo!). Proti Holandcem pa smo zaradi druge postave izvlekli komaj minimalno zmago. Zaradi napačne taktike smo bili šele tretji v skupini in smo izpadli iz finalnega dela turnirja.

Ta večni popotnik je prepotoval že skoraj vso Evropo po dolgem in počez, bil je tudi že v Turčiji in v Izraelu in igral s peterokrako zvezdo na prsih proti NDR, ČSSR, ZSSR, Bolgariji, Madžarski, Poljski, Kitajski, Japonski, Braziliji, Koreji, Romuniji, Franciji, Holandiji, Italiji, Belgiji, Maroku, Tunisu, Izraelu, Albaniji, Finski, Avstriji, ZRN in Turčiji! In poleg peterokrake zvezde na prsih je nosil v srcu s seboj tudi košček naših koroških Raven. Igral je tudi kot gost pri Mladosti za pokal evropskih prvakov leta 1964, ko so bili drugi, nastopil pa je tudi že za Beograjski Železničar.

Koliko tekem si že igral za ravskega Fužinarja?

— Odkar smo v zvezni ligi prek 150, vseh skupaj pa je bilo seveda veliko več.

V spomladanskem delu so vse tekme doma dobili, na tujem pa nobene. Sedaj bo še težje. Urnaut bo jeseni oblekel vojaško sukno. Če bo vse v redu, bo igral še tekmi proti Crveni zvezdi v Beogradu in doma proti Mladosti.

Ali bo Fužinar ostal v zvezni ligi?

— Najmanj dve točki še potrebujemo, pa bo vse v redu. Imamo še sorazmerno mlado ekipo, brez večjih izkušenj, zato na tujem še ne znamo zmagati. Prepričan pa sem, da ne bomo izpadli.

In kaj je sedaj tvoj največji problem?

— Stanovanje. Večkrat so mi ga že obljubili, vendar ga še nimam. Nič še ni zanesljivo, da ga bom tudi dobil. Od samih obljub pa je tudi težko živeti. Drugod, kjer je še hujši problem za stanovanje, bi mi ga takoj dali. Težko bi se odločil oditi z Raven, če ne bom dobil stanovanja, vendar mi drugega najbrž ne kaže. Z ženo in malim otrokom imava samo sobico s kavčem, in ko pridem domov, spim na blazini, drugi dan pa igram tekmo! Ali so to dobri pogoji, če se še prav odpočitati ne moreš?

S stanovanji je res križ. Če mu že res ni mogoče pri nas dati stanovanja, potem mu tudi kaj takega obljubiti ni potrebno. Mislím pa, da si stanovanje zasluži. Zasluži za vse tisto, kar je za naš šport in za naše Ravne že dal in kar bo še dal. Zasluži za vse tiste kaplje znoja, ki so močile tudi majico s peterokrako zvezdo na prsih, za vse tiste borbe ob mreži vsepovsod, kjer je bil on in z njim naše Ravne. Še enkrat si priključimo v spomin odgovor na vprašanje, kdaj je bil najbolj srečen? »Ko smo prišli v zvezno ligo!« Torej je Ravenčan, in omogočimo mu, da bo na Ravnah tudi ostal!

-ate-

Razlika

— Ali veš, v čem je razlika med bliskom in električno?

— Električna je izmeničen tok...

— Ne, bistvena razlika je v tem, da bliska ni treba plačati.

Ena točka in — čestitke

Plavalna sezona gre h kraju. 18. septembra je še prvenstvo SRS za posameznike. V dnevnem časopisju smo lahko zapazili, da plavanje v naši republiki iz leta v leto napreduje. Informativni fužinar je precej pisal o uspehih in neuspehih plavalcev PK »Fužinar«. Klub je zelo mlad tako po času delovanja kakor tudi po starostni strukturi tekmovalcev. Razumljivo je, da se srečuje s težavami, kot je velik usip dobrih plavalcev; čas treningov v zimskem bazenu skoraj onemogoča delo ostalim trenerjem, saj se popoldanski trening prične ob 14.30, otežkočena vadba v letnem bazenu in drugo. Prav nič pa to ne moti plavalcev pri doseganju vedno boljših rezultatov in presenečenj na tekmovanjih. Osnovni motiv dela v klubu je vključevanje čim večjega števila mladih plavalcev. Neizpodbitna resnica je, da le kvantiteta da kvaliteto. S takšno metodo dela opravlja klub prav gotovo svoje poslanstvo.

Plavalci Fužinarja so se kot novinci udeležili tekmovanj v drugem republiškem razredu, kjer sta sodelovala še Neptun II in Rudar II. Fužinar je zmagal v Celju, na Ravnah in v Trbovljah. Moški so bili na vseh treh tekmovanjih boljši od deklet, saj so zmagali v vseh svojih disciplinah. Juretu Vaupotu, Jožetu Praperju in Branku Breznikarju niso bili enakopravni tekmovalci drugih ekip. Zato verjetno klubski rekord na 100 m kravl, ki ga ima Jure Vaupot z 1:04,0, ni bil izboljššan, prav tako rekord 100 m prsno 1:19,4, ki ga ima Jože Praper. V Celju je Branko Breznikar izboljšal svoj rekord na 100 m delfin, in to na 1:16,8. Kot zmagovalci v tej skupini smo se lahko udeležili ekipnega republiškega prvenstva, ki je bilo obenem tudi kvalifikacija za tekmovanje v I. republiškem razredu.

Starejši pionirji so se udeležili moštvenega in posamičnega republiškega prvenstva, ki je bilo v Kranju. Sodelovalo je 11 klubov, naši pionirji pa so zasedli odlično 6. mesto v ekipnem plasmaju. Pionirji so zbrali 2650 točk, pionirke pa 2511. To nam pravi, da imamo pri pionirjih zelo izenačeno ekipo. Res je, da se na tem tekmovanju plavalci niso mogli boriti za republiške naslove. Skoraj vsi so pa izboljšali svoje osebne ali pa klubske rekorde.

Mlajši pionirji so se prav tako udeležili slovenskega ekipnega in posamičnega prvenstva, ki je bilo prav tako v Kranju. Na tem tekmovanju je sodelovalo devet klubov. Najmlajši člani kluba so osvojili ekipno 3. mesto in s tem tudi pokal Plavalne zveze Slovenije v trajno last. V disciplini 200 m kravl sta Anka Bajc in Marina Kos zasedli 2. oziroma 3. mesto. Na 50 m kravl je bila Marina druga, Anki pa je za las ušla bronasta kolajna. 50 m delfin, Marina — Anka zopet drugo oziroma tretje mesto. V disciplini 50 m prsno Anka Bajc ni mogla ubraniti naslova republiške prvakinje zaradi diskvalifikacije. Čas bi pa zadostoval samo za bronasto medaljo. Mlajšim pionirkam in pionirjem lahko samo čestitamo za dosežen uspeh, saj sta bila pred njimi samo Triglav iz Kranja in Slavija iz Vevč, ki pa imata

prav takšne pogoje za trening kot mi in večletno tradicijo.

Mladinskega republiškega prvenstva se je udeležil samo Branko Breznikar. Startal je v vseh možnih disciplinah. Na 200 m delfin je bil drugi.

Ena točka in moštveno prvenstvo SRS v plavanju na ljubljanski Koleziji bosta gotovo ostala v spominu vsem plavalcem Fužinarja, ki so sodelovali na tem tekmovanju. Izračuni pred odhodom na tekmovanje so kazali, da so realne možnosti, ker ima klub že tako kvalitetne plavalce, da zberejo 12.500 točk, kar je pogoj za sodelovanje v I. republiškem razredu. Izračun je kazal celo z 10% odbitkom 14.500 točk, kar bi na tekmovanju zadostovalo za 6. mesto.

Voda je bila primerna za plavanje, le ozračje je bilo nekoliko preveč hladno, plavalci pa ne dovolj ogreti in malenkost utrujeni od vožnje. Zaradi tega ni bilo možno pričakovati boljših rezultatov. Zadovoljiv je bil tudi start na 100 m delfin in 200 m delfin moški. V tej disciplini je Branko Breznikar plaval zelo dobro, čeprav je startal že v prvi disciplini. Dosegel je čas 2:58,6 in s tem prebil mejo treh minut. V tem večernem delu tekmovanja so bili rezultati nekoliko pod planom. Vsi so mislili, da se bo dalo to nadoknaditi z drugim delom tekmovanja, ki se je pričel v nedeljo ob 9. uri z disciplino 1500 m kravl. Branko Breznikar je v tej disciplini postavil klubski rekord 22:26,3. Jože Merc je to disciplino plaval na tekmovanju prvič in dosegel razmeroma dober čas pod 25 minut. Vse je kazalo, da bo sonce le pripomoglo k izboljšanju slabega začetka. Že naslednja disciplina 100 m kravl pa je razočarala. Anka je zadovoljila, Marina je šla veliko slabše od svojega rezultata, pionir Vido Dretnik je na 100 m kravl postavil svoj osebni rekord 1:12,3, Jure Vaupot je plaval zadovoljivo 1:06,0. V disciplini 400 m mešano ženske je bilo zopet vse pod planom. Jure in Brane sta poskušala nekoliko nadoknaditi v isti disciplini. Oba sta plavala dobro, vendar primanjkljaja nista mogla nadoknaditi. V naslednji disciplini zopet polomija in tako naprej. Zaključek dopoldanskega dela tekmovanja je pokazal, da ni veliko upov, da bi presegli postavljeno normo. Po kosilu obvezni počitek, in to do četrte ure, nato krajši sprehod in skupen plan ter dogovor za začetek večernega zaključnega dela tekmovanja. Vodstvo ekipe je med popoldanskim počitkom teoretično izračunalo, da je še možno zbrati 12.500 točk. V prvi disciplini ponovno razočaranje. 200 m hrbtno je šlo po planu, naslednja disciplina prav tako in zopet je posijal žarek upanja, ali kaj, ko je ženska štafeta 4 × 100 m kravl v predzadnji disciplini plavala 6:37,0 namesto da bi plavala vsaj za pet sekund bolje. Že se je pripravljala moška štafeta 4 × 200 metrov kravl. Skoraj nemogoče je bilo, da bi plavala bolje od zelo ostre norme. Plavalci so na startu venomer ponavljali »moramo, moramo«, prepričevali drug drugega in Brane Breznikar je začel bolje, kot je bilo planirano. Naslednji so bili Jože Merc, Vido Dretnik in Jure Vaupot, ki so

po 800 m odločali z močnimi zamahi rok o usodi. Fantje so šli za štiri sekunde bolje od planiranega časa. Malenkostna negotovost, »ali bo dovolj«. Že je bilo opaziti utrujeno žalost, pogled v tablice in — zadostuje! Zbrana je bila skupaj 12.501 točka. Čestitanja in objemanja ni bilo konec. Vladalo je večje veselje v ekipi Fužinarja kot pri Iliriji, ki je zmagala na moštvenem prvenstvu. Prav moška štafeta je dokazala, da mladost in srčnost moreta premagati tudi na videz nedosegljive rezultate. Pohvaliti moramo Branka Breznikarja, Jureta Vaupota, Jožeta Praperja in Vido Dretnika, da se je PK Fužinar uvrstil med dvanaajsterico najboljših klubov v republiki.

Če skušamo oceniti moštveno prvenstvo, lahko ugotovimo naslednje: ekipa PK Fužinar je bila najmlajša, od pionirjev na tako kvalitetnih tekmovanjih pa še ne moremo zahtevati, da vedno plavajo dobro. V celoti je bil izpolnjen olimpijski tekmovalni program, ki zajema 18 disciplin, ter pogoj na tekmovanju, da mora vsak klub, ki želi nastopiti na moštvenem prvenstvu, nastopiti z dvema tekmovalcema. V vsakem delu tekmovanja pa lahko plava en plavec največ dvakrat. Prav mlada ekipa je porok za uspešen nastop v prvi republiški ligi. Majda Jahart je bila na tem tekmovanju najmlajša in najmanjša udeleženka, ima deset let. Plavala je v štafeti, opozorila je pa nase skoraj vse trenerje z izrazito tehniko in lahkoto plavanja.

Ne bo odveč, če za dosežen uspeh celotni ekipi čestitamo in ji zaželimo v kvalitetnejšem razredu še več uspeha. Trenerju prof. Henriku Medvešku pa je dosežen uspeh najlepše priznanje za prizadevno delo in vzgojo plavalcev na Ravnah.

Tone Polanc

Domišljija

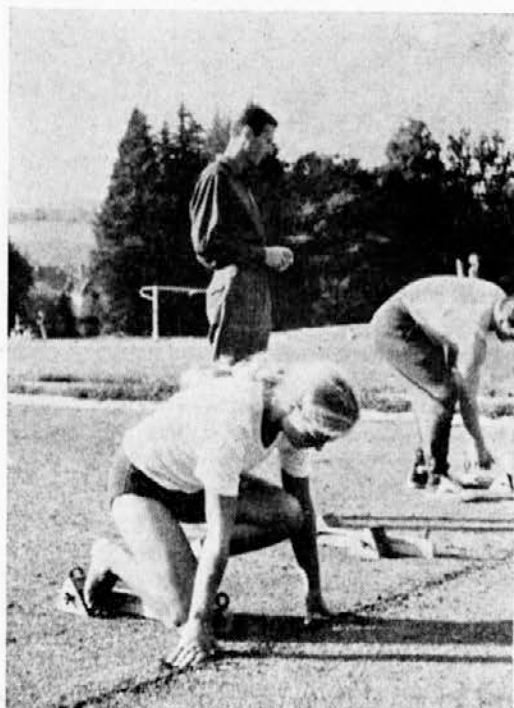
— Zakaj pa ti je rekel onile moški, da se pojdi solit?

— Da ne bi drugi razumeli. Povabil me je na morje.

Rimski vrelec je ob vsakem letnem času privlačen

Prihodnost atletike je v povezavi s šolami

Na startu

Težko je napisati o atletiki nekaj splošnega, ko je to športna panoga, ki jo je mogoče ocenjevati le z doseženimi sekundami, centimetri in metri. Morda prav iz teh razlogov ne najde povsod pravega zanimanja. V povsem drugačni luči pa jo je lahko dojeti, če pozna človek rezultate in jih lahko primerja z dosežki drugod. Nepoznavalca bodo zanimala le medsebojne borbe v tekah ter morda skoki ob palici in v višino zaradi atraktivnosti, doseženi rezultati pa niti ne bodo zanimivi, ker bodo zanj le gole številke.

Prvi koraki atletike na Ravnah segajo že vrsto let nazaj, vendar pogojev za sistematično vadbo ni bilo vse do dograditve novega stadiona z ustreznimi atletskimi napravami. Posamezniki, ki so se s to športno panogo več ali manj seznanili v šoli, so se ukvarjali z njo v krajih, kjer so atletske organizacije.

Na Ravnah je do letošnjega leta obstajala sekcija, ki je gojila atletiko le za potrebe metalurških iger. Delno se je bilo mogoče seznaniti z njo tudi pri telesni vzgoji v šolah, kolikor so bili za to seveda dani pogoji. Sindikalna organizacija v železarni je pred leti organizirala zelo zanimiva sindikalna prvenstva, ki so pa žal šla v pozabo. Mogoče bi jih bilo zanimivo obnoviti, še posebej, ker so pogoji danes boljši in je rekreacija v dobi motorizacije vse večja potreba.

Letos je bil na Ravnah ustanovljen atletske klub, ki je začel z bolj sistematično vadbo. Konec pouka na šolah je nekoliko prehitel klub in s tem boljše povezavo s šolami. Večje tekmovanje, ki je bilo organizirano skupaj z ravnskimi šolami za »atletski šolski pokal Slovenije«, je vzbudilo veliko zanimanja med mladino. Udeležile so se ga šolske ekipe s skupno prek 150 učenci in dijaki, ki so dosegli nekatere, za začetek prav dobre rezultate. Za pritegnitev te mladine pa je zmanjkalo časa in začele so se počitnice, ko je mladino težko na novo pridobivati. Na začetku

šolskega leta bo ena od prvih nalog kluba, da izkoristi vsako priložnost in s pomočjo učiteljev in profesorjev telesne vgoje skuša pridobiti kar največ mladine. Praksa in izkušnje kažejo, da je atletika doživela največji razmah tam, kjer je med šolami in športno organizacijo najboljša povezava (Celje, Kranj itd.).

Delovanje atletskega kolektiva ni vezano le na vključevanje mladine, ampak so za to potrebni prav tako strokovni kadri in dela voljni ljudje. Organizacija atletskih tekmovanj je tako široka in zahtevna, da brez minimalnega števila organizatorjev in sodnikov tekmovanja skorajda ni mogoče izvesti. Vprašanje strokovnega kadra je v obstoječem klubu le delno rešeno, saj imajo vaditelji sami premalo izkušenj in si jih bodo morali v prihodnosti pridobiti z obiskovanjem seminarjev za atletske trenerje, z dopisnim šolanjem in z vadbo. Podoben je položaj s sodniki, ki jih je možno pridobiti, vendar se zanje prav tako zahtevajo določene izkušnje in praksa ter končno polaganje sodniških izpitov. V lanskem letu so se seminarji za sodnike že začeli, vendar zaradi slabe povezave z republiško sodniško organizacijo izpitov ni bilo.

Delovanje atletskega kluba na Ravnah je že prineslo svoje prve uspehe in dobre dosežke, vendar bodo tisti, ki so se odločili za to športno vrsto ali pa se še žele vključiti, morali vložiti mnogo truda, da bodo rezultati kakor tudi uspehi še večji. Možnosti so vsekakor velike, poleg tega nikakor ni mogoče mimo dejstva, da je atletika »kraljica športov« in brez razvitih atletskih sposobnosti si ni mogoče zamisljati dobrega športnika tudi v drugih panogah.

Upajmo, da bo atletika v športno razvitih Ravnah našla svoj prostor in pridobila kar največ privrženecv.

Vlado Strahovnik

AVGUSTA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Dragotin Gorenšek — NK, Ivan Podražavnik — NK, Adolf Cesar — KV, Franc Repnik — KV, Marija Sklepič — NK, Dragotin Hrzenjak — KV, Erih Holdrijan — KV, Leopold Jeseničnik — KV, Matevž Petrič — NK, Venčeslav Kop — SS, inž. Jože Kert — VSS, Drago Kerbev — SS.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Ivanka Retko — VSS, Albin Sliivnik — KV, Vera Tepeš — NSS, Miroslav Mlinarič — NK, Stjepan Novačič — KV, Franc Capl — KV, Anton Špenger — PK, Mirko Leskovšek — PK, Albert Gostenčnik — NK, Alojz Štajner — NK, Fadil Kerič — NK, Janez Rastočnik — NK, Muharem Zatega — PK, Ida Plazl — NK, Dragoljub Dimitrijevič — KV, Franc Vodovnik — KV, Viljem Kopmajer — NK, Franc Navodnik — NK, Ivan Kaiser — KV, Feliks Friaf — KV, Ludvik Kotnik — NK, Ferdinand Plešej — PK, Jože Lenart — NK, Angela Modrej — NK, Ivan Mezner — KV, Avgust Konečnik — NK, Marjan Smonkar — KV, Avgust Smolnikar — NK, Pero Šutalo — NK, Maks Trebše — KV, Ivan Merkužič — NK, Jože Majcen — NK.

NTK FUŽINAR — KAC (CELOVEC) 7:2

Namiznoteniška ekipa Fužinarja v postavi Jamšek, Pandev, Gutenberger se je na Ravnah pomerila z ustrežno ekipo iz Celovca. Domačini so prepričljivo zmagali, najboljši pa je bil Jamšek, ki je zmagal vse tri nasprotnike iz Avstrije. -ate-

Mali filozof

Učitelj: »Če najdemo doma na tleh materino denarnico, jo lepo pustimo tam in ne vzamemo iz nje ničesar. Štefek, zakaj?«

»Ker nikoli ne vemo, če nima mama denarja preštetege.«

Slovo od poletja

JOŽE VAUH

Koga je zopet zadelo? se vprašamo, ko nam turobno črno platno oznanja, da je zopet odšel iz našega kolektiva član, sodelavec — fužinar. To pot nas je novica še posebej pretresla. Nismo in nismo mogli verjeti.

Kruta usoda je iztrgala iz naših vrst moža, ki je bil šele v najlepši dobi svo-

jega življenja, poln življenjskih ciljev in načrtov, poln upanja v prihodnost, našega Jožeta Vauha. Leta 1932 mu je stekla zibelka v Šentanelu. Po svoji mladosti, ki mu je bila bolj postлана s trnjem kot z rožicami, saj je preživel mlada leta v času, ko je svet pustošila II. svetovna vojna, se je odločil za poklic električarja. Tako je leta 1946 postal prvič član našega kolektiva kot učenec v elektro stroki. Že kot vajenec je pokazal s svojim delom in učenjem, da bo postal dober delavec in strokovnjak. Po uspešno končani šoli se je zaposlil v železarni, kjer je delal na raznih odgovornih delih. V svoji ustvarjalni dejavnosti je čutil potrebo po nadaljnji strokovni izpopolnitvi, ki jo je tudi uresničil, ko je leta 1962 opravil izpit za visoko kvalificiranega električarja.

Leta 1964 se je začel ukvarjati z vzgojno izobraževalno dejavnostjo, ko je postal inštruktor za praktično delo električarjev v železarni. S svojim delom je dokazal, da je popolnoma dorasel tudi tej zahtevni nalogi, zato je 1. oktobra lani postal član kolektiva izobraževalnega centra, v katerem je še z večjo vnemo delal do svoje nepričakovane, mnogo prerane smrti. Svoj zadnji zaslužen letni dopust je izkoristil pokojni Jože za to, da si je ustvaril svoj dom — svojo družino, katero je pa za vedno zapustil že čez 14 dni. 15. avgusta bi se moral vrniti z dopusta poln energije in novih moči, takrat pa smo izvedeli, da mu je dan poprej kruta usoda namenila drugi dopust, s katerega ni vrnitve.

Takšna je bila na kratko pregledana življenjska pot pokojnega Jožeta Vauha.

Kako priljubljen tovariš, dober strokovnjak in delavec je bil, je pokazal že njegov pogreb, katerega se je kljub slabemu vremenu udeležilo toliko njegovih sodelavcev in tovarišev.

Isto nam potrjujejo tudi poslovilne besede, ki so mu jih izrekli njegovi sodelavci pri odprtem grobu. Same lepe besede v slovo, ki so trgale srce in orosile vsako oko. Saj kaj drugega nismo mogli pričakovati, ker so bili njegovo življenje, njegovo delo in njegov odnos kot človeka in delavca ter vzgojitelja vedno najboljši.

V srcu nam bo ostal spomin nanj, spomin na besede njegovega rojaka inž. Šip-

ka, da smo mu cvetje s svatovske mize presadili na prerani grob, kjer naj mu večno raste in cveti ob zvokih domačih zvonov, ob šumenju koroških gozdov in sapici, ki bo vsako noč vela prek njegovega zadnjega doma.

Med nami in vsemi, ki jih je njegova pot brez vrnitve najbolj prizadela, pa bo ostal vedno v spominu kot človek, tovariš — sodelavec, kakršnih si vsi želimo. Zato je rana, ki je ostala za njim, toliko večja in bolj boleča.

F. V.

BRANKO GORINŠEK

Osnovno šolo je končal letos in v metalurško industrijsko šolo se je hotel vpisati ter se izučiti za valjarja. Mama dela v železarni, stric je naš sodelavec, dedi je delal pri nas, zato bi še on, ker železarna reže kruh Ravnem in Ravenčanom.

Da bi se spoznal z bodočim delovnim okoljem, je prišel kot praktikant k nam in delal v mehanični delavnici, pridno in marljivo. Nekaj dni pred koncem prakse pa se je zgodila nesreča. Mladi organizem ni zdržal in Branko je podlegel poškodbam.

Nesmiselno in kruto je, če mora umreti petnajstleten fant, še skoraj otrok, komaj odrasel svetu iger in domišljije, šele na pragu življenja, ki se vse sončno odpira pred njim.

Tokrat je bila usoda trda in surova in ko smo se nemo sklonili pred njo ter nemo stisnili roko materi, smo si obljubili:

kolikor bo v naši moči, ji bomo pomagali prenesti udarec.

ALI ZNAMO SLOVENSKO

začuditi koga s čim — presenetiti, zbuditi mu začudenje; to me je začudilo — temu sem se začudil

pišem vam v zadevi sina — zaradi sina; prišel sem v zadevi posojila — zaradi posojila

zadolžiti koga za kaj — naložiti komu kaj, da kaj naredi; tajnik je zadolžen — je zavezan, ima nalogo

zagonetka — uganka
zahodno Ljubljane — zahodno od Ljubljane

zaključek — konec, sklep
zaoriti — razleči se, zadoneti, oglasiti se
zaprepaščen — zaprepaden, osupel, prepaden, zbehan

zasigurati — zagotoviti

Naš upokojenec

Franc Ivartnik, rojen 27. novembra 1909, v železarni od 1. avgusta 1945, nazadnje kot kovinostregar v čistilnici. Os. upokojen 13. avgusta 1966

zavezati se k plačevanju — za plačevanje zavisen — odvisen; vse zavisi od tega — vse je odvisno od tega
zborist — korist, član zbora
zdvojiti — obupati, zdvomiti
odnesti zmago — zmagati
zna vas zadeti nesreča — utegne vas zadeti nesreča

zrakotesen — zatesnjen za zrak

zvanje — poklic, naziv

žalibog — žal, na žalost

življenjska nevarnost — smrtna nevarnost

S tem je zaključen seznam besed, ki jih Slovenski pravopis prepoveduje. Od prihodnje številke naprej pa bomo v tej rubriki začeli objavljati najpogostejše napake, ki jih srečujemo v vsakdanji praksi in ki se zadosti trmasto ponavljajo.

OBRATNE NEZGODE V AVGUSTU 1966

Otmar Ferk, livarna — odpadno železo mu je iz kokele padlo na 4. in 5. prst leve noge in mu ju odrezalo.

Luka Babin, modelna mizarna — plošči sta mu stisnili levo roko.

Alojz Hribernik, valjarna — gredica mu je padla na noge in mu jih poškodovala.

Valentin Čas, skladišče ingotov — ingot ga je udaril po nogi.

Jože Kren, livarna — pri nameščanju modelne plošče mu je stisnilo sredinec leve roke.

Pavel Waltl, čistilnica — stisnilo mu je prste na levi roki.

Dušan Stojčič, valjarna — pri transportiranju jeklene vrvi mu je spodrsnilo in si je zvil levo nogo.

Gabrijel Gostenčnik, skladiščna služba — opeka mu je padla na nart desne noge.

Ignac Čeru, čistilnica — pri obračanju jeklenega ulitka je popustila veriga, kar je povzročilo poškodbo leve roke.

Miha Dirntiš, mehanična — na rezkarju se je urezal v palec leve roke.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

4185 France Černe, Ekonomija iz novega zornega kota 1966

4186 Zypkin, Theorie der Relaisysteme der automatischen Regelung 1958

4187 Doetsch Gustav, Anleitung zum praktischen Gebrauch der Laplace-Transformation 1961

4188 Tihoraj Mrakovčič, Mehanizacija i automatizacija uredskog poslovanja 1964